

Прва техничка школа, Радоја Домановића 8

34000 Крагујевац

Tel: +381 34 332 461, Fax +381 34 332 769

e-mail: prvatehnicka@gmail.com

сајт: www.prvatehnicka.edu.rs

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

2018-2022.

**Крагујевац
Јун 2018. године**

САДРЖАЈ

1. Циљеви школског програма	3
Полазне основе за израду школског програма	4
2. Програми образовања и васпитања које школа остварује	5
3. Обавезни предмети, изборни програми и модули по образовним профилима и разредима	6
Електротехника	6
Геодезија и грађевинарство	31
Хемија, неметали и графичарство	40
Пољопривреда, производња и прерада хране	46
4. Начин и поступак остваривања прописаних планова и програма наставе и учења	48
5. Програми допунске, додатне и припремне наставе	53
6. Факултативни наставни предмети	58
7. Програм културних активности школе	59
8. Програм слободних активности	60
9. Програм каријерног вођења и саветовања	68
10. Програм заштите животне средине	70
11. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања и програм заштите од дискриминације	72
12. Програм школског спорта	75
13. Програм сарадње са локалном самоуправом	76
14. Програм сарадње са породицом	77
15. Програм излета и екскурзија	79
16. Програм безбедности и здравља на раду	80
17. Програм ученичких организација	81
18. Програм за унапређење школске средине и стварање средине подстицајне за учење	82
19. Програм развоја међупредметних компетенција и предузетништва	84
20. Програм међународне сарадње	90

Прилози

На основу члана 119. став 1. тачка 2. и члана 61. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017), а у вези са чланом 10. Закона о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС“, бр. 55/2013) и чланом 22. Статута Прве техничке школе (дел. бр. 06/444 од 22.03.2018. године), Школски одбор на седници одржаној ____ .06.2018. године доноси

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ПРВЕ ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ
У КРАГУЈЕВЦУ
ЗА ПЕРИОД 2018-2022.

1. Циљеви школског програма

Школа остварује школски програм.

Школским програмом ближе се одређује начин на који школа образује и васпитава ученике ради стицања знања, вештина и ставова неопходних за даље образовање и запошљавање, успоставља организациону структуру засновану на тимском раду и одговорности сваког запосленог за остваривање утврђених циљева, као и повезивање са послодавцима и удружењима послодаваца и преузимање свог дела одговорности за развој друштвене средине.

Школски програм обухвата све садржаје, процесе и активности усмерене на остваривање принципа, циљева и стандарда постигнућа, и задовољење општих и специфичних образовних интереса и потреба ученика, родитеља, односно другог законског заступника и локалне самоуправе, а у складу са оптималним могућностима школе.

Школски програм се доноси на основу плана и програма наставе и учења, односно програма одређених облика стручног образовања, а узимајући у обзир развојни план школе, у складу са Законом и овим законом.

Национални савет националне мањине даје мишљење на школски и васпитни програм установа за које је утврђено да су од посебног значаја за националне мањине.

Школа, у складу са Законом, доноси школски програм, по правилу, на четири године и објављује га најкасније два месеца пре почетка школске године у којој ће почети његова примена.

Поједини делови школског програма иновирају се и надограђују у току његовог остваривања.

Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно другог законског заступника у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира, програмира и реализује свој рад.

У циљеве остваривања Школског програма спадају и:

- остваривање пуног интелектуалног, емоционалног, социјалног и физичког развоја сваког ученика у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима,
- стицање квалитетних знања, вештина и ставова који су неопходни за лично остварење и развој, инклузију, наставак школовања и запошлење,
- развијање језичких, математичких, научних и дигиталних компетенција, учења како се учи, међуљудских и грађанских компетенција и културног изражавања,

- развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз коришћење информационо-комуникационих технологија,
- оспособљавање ученика за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота,
- развој и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности,
- развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња,
- развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, права на различитост и бризи за друге, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности,
- развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости.

Полазне основе за израду школског програма су:

Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 88/2017).

Закон о средњем образовању и васпитању (Сл. гласник РС бр. 55/13 , 101/17)

Закон о уџбеницима („Сл. Гласник РС“, бр. 68/2015) .

Правилник о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава („Сл. Гласник РС- Просветни гласник“, бр. 7/91 и 9/91) .

Правилник о стандардима квалитета рада установе („Сл. Гласник РС-Просветни гласник“,бр.7/11).

Правилник о вредновању квалитета рада установе („Сл. Гласник РС-Просветни гласник“,бр.7/11).

Правилник о стручно-педагошком надзору („Сл. Гласник РС-Просветни гласник“, бр. 34/12).

Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл. Гласник РС-Просветни гласник“, бр. 22/05). Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника („Сл. Гласник РС- Просветни гласник“, бр. 5/12).

Правилник о оцењивању ученика у средњој школи – („Сл. Гласник РС-Просветни гласник“, бр. 33/99, 3/03). Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника – („Сл. Гласник РС-Просветни гласник“, бр. 13/12 и 31/12).

Правилник о екскурзији („Сл. Гласник РС –Просветни гласник“, бр. 1/09) .

Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање. Стручно упутство о начину пружања додатне подршке у образовању деце, ученика и одраслих са сметњама у развоју, Министарство просвете и науке, јул 2012.

Стандарди компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја, Београд, 2011.

Стратегија развоја стручног образовања у РС („Сл. Гласник РС-бр. 1/07). Водич за самовредновање за установе у стручном образовању – Пројекат модернизације система средњег стручног образовања, Београд, 2012.

Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама – Министарство провете Србије, Београд, 2007., као и Приручник за примену тог протокола, Београд, 2009. Протокол о међусекторској сарадњи у процесу заштите жртава насиља у породици на подручју града Крагујевца.

Правилник о заштити и безбедности ученика у “Првој техничкој школи “, Правилник о безбедности и здравља на раду у “Првој техничкој школи “, Правилник о материјалној и дисциплинској одговорности ученика “Прве техничке школе “, Стручно упутство о организовању такмичења и смотри ученика средњих школа, Министарство просвете, 2012.

Записници са извршених надзора од стране Школске управе, Статут школе, Развојни план, Годишњи план школе и друга интерна документа.

2. Програми образовања и васпитања

Сви програми образовања и васпитања школе остварују се на српском језику и то на четири подручја рада:

I Електротехника

- 1) Електротехничар енергетике
- 2) Електротехничар за термичке и расхладне уређаје
- 3) Електротехничар мултимедија
- 4) Електротехничар рачунара
- 5) Администратор рачунарских мрежа
- 6) Електротехничар за електронику на возилима
- 7) Електротехничар информационих технологија
- 8) Електромонтер мрежа и постројења (три године)
- 9) Електроинсталатер (три године)

II Геодезија и грађевинарство

- 1) Архитектонски техничар
- 2) Грађевински техничар
- 3) Грађевински техничар за високоградњу
- 4) Грађевински техничар за нискоградњу
- 5) Монтер суве градње (три године)

III Хемија, неметали и графичарство

- 1) Техничар за заштиту животне средине
- 2) Техничар за индустријску фармацеутску технологију
- 3) Хемијски лаборант

IV Пољопривреда, производња и прерада хране

- 1) Прехрамбени техничар

3. Обавезни предмети, изборни програми и модули по образовним профилима и разредима

Подручје рада: Електротехника

Образовни профил: ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ЕНЕРГЕТИКЕ (важи за уписане до 2018.)
Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

У оквиру образовног профила електротехничар енергетике школују се ученици за обављање следећих послова:

- учешће у пројектовању трафо-станица
- учешће у пројектовању електричних мрежа ниског и високог напона
- учешће у пројектовању електричних инсталација
- рад у испитним лабораторијама
- мерење и контрола заштите уземљења
- одржавање и ремонт електричне опреме, мрежа и постројења

Електротехничар енергетике се може запослити у свим гранама индустрије, електродистрибуцији, пројектним организацијама електро струке и електросервисима.

По завршетку школовања ученици такође стичу основу и могућност даљег школовања, како на електротехничком, тако и на многим другим техничким и природним факултетима.

У току школовања ученици имају могућност да посете Интегрисану средњу школу у Соколницама као и да после друге године наставе школовање у Чешкој уз признавање свих положених предмета.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

Општеобразовни предмети (број часова недељно)	1. РАЗРЕД	2. РАЗРЕД	3. РАЗРЕД	4. РАЗРЕД
1. Српски језик и књижевност	3	3	3	3
2. Страни језик	2	2	2	2
3. Историја	2	2		
4. Географија	2			
5. Музичка уметност	1			
6. Ликовна култура		1		
7. Социологија			2	
8. Устав и права грађана				1
9. Филозофија				2
10. Физичко васпитање	2	2	2	2
11. Математика	4	4	4	4
12. Рачунарство и информатика		2		
13. Физика	2	2		
14. Хемија	2			
15. Биологија	2			

16.	Грађанско васпитање Верска настава	1			1			1			1		
-----	---------------------------------------	---	--	--	---	--	--	---	--	--	---	--	--

Стручни предмети (теорија, вежбе, блок настава)		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Основе електротехнике	3	1		3								
2.	Техичко цртање са нацртном геометријом		2										
3.	Примена рачунара у електротехници					2							
4.	Електрична мерења				2	1							
5.	Електроника у енергетици							3	1				
6.	Мерења у електроенергетици							2	1				
7.	Основе машинства				2								
8.	Економика и организација предузећа										2		
9.	Електричне инсталације и осветљење				2			2	1				
10.	Електричне машине							2	1		2	1	
11.	Електричне мреже							2			2	1	42
12.	Електрична постројења							2			2	1	48
13.	Пројектовање електричних инсталација и осветљења											2	
14.	Основе аутоматског управљања										2	1	
15.	Обновљиви извори енергије										2		
16.	Практична настава		2			2			2	60			

Образовни профил: ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ЕНЕРГЕТИКЕ (важи од 2018/2019)

Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Стручне компетенције:

- Припрема и организација рада
- Извођење електроинсталатерских радова
- Изградња и одржавање електроенергетских водова и постројења
- Управљање и одржавање електричних машина и електромоторних погона са аутоматским управљањем
- Обезбеђење квалитета
- Предузимање мера безбедности и здравља на раду и заштите животне средине

Циљ стручног образовања за квалификацију *Електротехничар енергетике* је оспособљавање лица за припремање и организовање електроинсталатерских радова, израду и одржавање електроенергетских водова и постројења и управљање и одржавање електричних машина и електромоторних погона.

Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развој каријере, унапређивања запошљивости, усмерава да лица буду оспособљавана за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у каријери;
- благовремено реаговање на промене у радној средини;
- ефикасан рад у тиму;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у процесу рада;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
4.	Математика	3			3			3			3		
5.	Рачунарство и информатика		2										
6.	Историја	2											
7.	Географија	2											
8.	Хемија	2											
9.	Ликовна култура	1											
10.	Биологија				2								
11.	Социологија са правима грађана							2					
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН/Б	Т	В	ПН/Б
1.	Физика	2											
2.	Основе електротехнике	3	1		3								
3.	Основе машинства	2											
4.	Увод у електроенергетику				2								
5.	Софтверски алати у електроенергетици					2							
6.	Електрична мерења				2	1							
7.	Електроника				2	1							
8.	Електричне инсталације и осветљење				2				2				
9.	Мерења у електроенергетици								2				
10.	Енергетска електроника							2	1				

11.	Електричне машине							2	1		2	1	
12.	Електроенергетски водови							2			2	1	30
13.	Електроенергетска постројења							2			2	1	30
14.	Предузетништво											2	
15.	Техничка документација											2	
16.	Основе система управљања										2	1	
17.	Практична настава			4			4			3+60			3+30
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Грађанско васпитање / Верска настава	1			1			1			1		
ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Музичка култура							1			1		
2.	Екологија и заштита животне средине							1			1		
3.	Изабрана поглавља математике							2			2		
4.	Историја (одабране теме)							2			2		
5.	Логика са етиком							2			2		
6.	Физика							2			2		
ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Тржиште електричне енергије							2					
2.	Кабловска техника							2					
3.	Термички и расхласни уређаји							2					
4.	Управљање електромотрним погоном										2		
5.	Напредне електроенергетске мреже										2		
6.	Обновљиви извори енергије										2		

Образовни профил: ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ЗА ТЕРМИЧКЕ И РАСХЛАДНЕ УРЕЂАЈЕ

Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Електротехничар за термичке и расхладне уређаје је профил у оквиру кога се школују стручњаци оспособљени за област свих термичких и расхладних уређаја. Оспособљавају се за обављање следећих послова:

- руковање алатима, мерним инструментима, уређајима и опремом која се употребљава у расхладним и термичким уређајима.
- повезивање електричних инсталација уз обавезно коришћење електричних шема и цртежа,
- монтажа уградња и сервисирање клима уређаја и свих електричних уређаја у домаћинству (електричних шпорета, фрижидера, машина за прање и сушење, миксера, млинова, бојлера, микроталасних пећница, ТА пећи) по пројектној и извођачкој технолошкој документацији,
- отклањање кварова заменом резервних делова.
- коришћење пратеће документације и каталога произвођача, различитих расхладних и термичких уређаја у домаћинству или у привреди.
- правилно депоновање и рециклажу покварених и истрошених расхладних и термичких уређаја и њихових компоненти.
- оспособљавање за руковање рачунарским системом, коришћење општих и специјализованих софтвера за поједине области науке и технике.

Могућности запошљавања електротехничара за термичке и расхладне уређаје су:

- у малим и великим предузећима која у својим технолошким процесима имају термичке и расхладне уређаје,
- у сервисима или предузећима која се баве монтажом, одржавањем или поправкама расхладних или електротермичких уређаја (бела техника) ,
- посао у трговинским фирмама које се баве продајом електро-опреме и друго.

По завршетку школовања ученици такође стичу основу и могућност даљег школовања, како на електротехничком, тако и на многим другим техничким и природним факултетима.

У току школовања ученици имају могућност да посете Интегрисану средњу школу у Соколницама као и да после друге године наставе школовање у Чешкој уз признавање свих положених предмета.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Историја	2			2								
4.	Географија	2											
5.	Музичка уметност	1											
6.	Ликовна култура				1								
7.	Социологија							2					

8.	Устав и права грађана										1		
9.	Филозофија										2		
10.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
11.	Математика	4			4			4			4		
12.	Рачунарство и информатика		2										
13.	Физика	2			2								
14.	Хемија	2											
15.	Биологија	2											
16.	Грађанско васпитање Верска настава	1			1			1			1		
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Основе електротехнике	3	1		3								
2.	Техничко цртање са нацртном геометријом		2										
3.	Електротехнички материјали				1								
4.	Примена рачунара у електротехници					2							
5.	Електрична мерења				2	1							
6.	Електроника				2	1							
7.	Мерења у електроенергетици							2	1				
8.	Енергетска електроника							2	1				
9.	Економика и организација предузећа										2		
10.	Електричне инсталације и осветљење				2								
11.	Електричне машине са испитивањем							2	1		2	1	
12.	Електротермички уређаји							2			2	1	30
13.	Расхладни уређаји							2	1		2	1	60
14.	Основе машинства							2					
15.	Електромоторни погон										2		
16.	Основе аутоматског управљања		2								2	1	
17.	Практична настава					2			2	60			

Образовни профил: ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР МУЛТИМЕДИЈА
Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Стручне компетенције:

- Снимање звука и слике
- Обрада звука и слике
- Сервисирање уређаја за снимање звука и слике
- Креирање графике и анимације
- Скриптно програмирање
- Администрирање садржаја „web” сајта.

По завршетку школовања ученици такође стичу основу и могућност даљег школовања на свим вишим школама и факултетима техничког и рачунарског смера: Електротехничком факултету, Природно математичком факултету, Факултету организационих наука, Рачунарском факултету, Вишој електротехничкој школи.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
4.	Математика	3			3			3			3		
5.	Рачунарство и информатика		2										
6.	Историја	2											
7.	Ликовна култура	1											
8.	Хемија	2											
9.	Географија				2								
10.	Биологија				2								
11.	Социологија са правима грађана										2		
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Физика	2			2								
2.	Основе електротехнике	3	1		2	1							
3.	Рачунарска графика и мултимедија		2										
4.	Информационо-комуникационе технологије	2	1										
5.	Електроника				3	1		2	1				
6.	Веб дизајн					2							

7.	Алати за обраду слике				2									
8.	Апликативни програми				2									
9.	Аудиотехника							2	1	24			24	
10.	Видеотехника							3	2	24			24	
11.	Алати за обраду аудио и видео садржаја								3					
12.	Компјутерска анимација								2					
13.	Веб програмирање								3					
14.	Алати за управљање садржајем на интернету									12		2	12	
15.	Производња мултимедијалног садржаја										2	3	48	
16.	Примењена аудио и видео техника										3	2	24	
17.	3Д моделовање и анимација											3	18	
18.	Предузетништво										2			
19.	Практична настава		3			2							60	
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД			
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	
1.	Грађанско васпитање / Верска настава	1			1			1			1			
ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД			
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	
1.	Музичка култура							1			1			
2.	Екологија и заштита животне средине							1			1			
3.	Изабрана поглавља математике							2			2			
4.	Историја (одабране теме)							2			2			
5.	Логика са етиком							2			2			
6.	Физика							2			2			
ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД			
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	
1.	Примењена електроника								2					
2.	Визуелне комуникације								2					
3.	Пословне комуникације											2		
4.	Објектно програмирање											2		

Образовни профил: ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР РАЧУНАРА (важи за уписане до 2018.год.)**Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ**

Електротехничар рачунара оспособљава се за обављање следећих послова:

- рад са оперативним системом Windows и Linux
- рад у програмском пакету MS Office-a (Word, Excel, PowerPoint, Access ...).
- рад са програмима за цртање електричних шема (AutoCAD, Protel, MS Visio)
- рад у програмима за симулацију рада електричних кола и система (Electronic, Workbench).
- рад са програмским језицима (C, C++, Visual C, C#) и рад са базама података (SQL)
- повезивање делова рачунара (монтажа), учовање и отклањање проблема и кварова у рачунарском систему, инсталација оперативног система, апликативног софтвера и периферног урађаја,
- повезивање и подешавање локалне рачунарске мреже .

По завршетку школовања ученици такође стичу основу и могућност даљег школовања на следећим факултетима: Електротехничком факултету, Природно математичком факултету, Факултету организационих наука, Рачунарском факултету, Факултету информационих наука, јер тамо наставља школовање велики број љака који завршавају овај образовни профил.

Могућности за запошљавање су предузећима која се баве продајом или сервисирањем и одржавањем рачунара и компонената, као и рад у малим или великим фирмама на свим пословима где се користе рачунари.

У току школовања ученици имају могућност да посете Интегрисану средњу школу у Соколницама као и да после друге године наставе школовање у Чешкој уз признавање свих положених предмета.

Ученици стичу сва потребна знања да могу одмах да полажу за ECDL сертификат који представља Европску дозволу за рад на рачунарима.

Сви ученици који то желе могу да стекну међународно признат сертификат о познавању програмског језика JAVA јер школа има овлашћене предаваче Oracle академије.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
1. Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2. Страни језик	2			2			2			2		
3. Историја	2			2								
4. Географија	2											
5. Музичка уметност	1											
6. Ликовна култура				1								
7. Социологија							2					
8. Устав и права грађана										1		
9. Филозофија										2		
10. Физичко васпитање	2			2			2			2		
11. Математика	4			4			4			4		
12. Рачунарство и информатика		2										
13. Физика	2			2								

14.	Хемија	2											
15.	Биологија	2											
16.	Грађанско васпитање Верска настава	1			1			1			1		
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Основе електротехнике	3	1		3								
2.	Рачуарска графика и мултимедија		2										
3.	Електротехнички материјали				1								
4.	Примена рачунара у електротехници					2							
5.	Електрична мерења				1	1							
6.	Мерења у електроници							2	1				
7.	Електроника I				3	1							
8.	Електроника II							2	1				
9.	Дигитална електроника							2	1				
10.	Економика и организација предузећа										2		
11.	Програмирање				1	1		2	2	30	2	2	30
12.	Рачунари							2	1	30	3	2	30
13.	Електроенергетика							2					
14.	Рачуарске мреже и комуникације										2	1	
15.	Основе аутоматског управљања										3	1	30
16.	Практична настава		2			2							

Образовни профил: ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР РАЧУНАРА (важи од 2018/2019)**Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ**

Стручне компетенције:

- Припрема и организација рада
- Израда техничке и корисничке документације
- Инсталирање рачунарских система
- Надзор, надоградња и одржавање рачунарских система
- Израда система са микроконтролером или микрорачунаром

Циљ стручног образовања за квалификацију Електротехничар рачунара је оспособљавање лица за инсталирање рачунарских система, надзор, надоградњу и одржавање рачунарских система и израду система са микроконтролером или микрорачунаром.

Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развој каријере и сл. усмерава да лица буду оспособљавана за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- аналитичко размишљање и решавање проблема;
- тимски рад;
- примену мера заштите здравља и животне средине у процесу рада;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу.

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
4.	Математика	3			3			3			3		
5.	Рачунарство и информатика		2										
6.	Историја	2											
7.	Ликовна култура	1											
8.	Хемија	2											
9.	Биологија	2											
10.	Географија				2								
11.	Социологија са правима грађана										2		
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Физика	2			2								
2.	Основе електротехнике	3	1		2	1							
3.	Рачунарска графика и мултимедија		2										

4.	Увод у архитектуру рачунара	2											
5.	Рачунарски хардвер				2	12							
6.	Електроника			2	1		2	1					
7.	Софтверски алати				2			2					
8.	Оперативни системи				3	30		3	18				
9.	Програмирање				2	18		2	24		3	30	
10.	Микроконтролери и микрорачунари						1	2	30	2	2	30	
11.	Рачунарске мреже						2	1	18				
12.	Рачунарска логика						2	1					
13.	Одржавање рачунарских система										3	30	
14.	Рачунари у системима управљања									1	2		
15.	Техничка документација										2		
16.	Предузетништво										2		
17.	Практична настава												
1.	Физика		2			2	30						
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Грађанско васпитање / Верска настава	1			1			1			1		
ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Музичка култура							1			1		
2.	Екологија и заштита животне средине							1			1		
3.	Изабрана поглавља математике							2			2		
4.	Историја (одабране теме)							2			2		
5.	Логика са етиком							2			2		
6.	Физика							2			2		
ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Електроенергетика							2					
2.	Пословне комуникације							2				2	
3.	Алати за управљањем садржаја на интернету											2	
4.	Управљање пројектима											2	

Образовни профил: АДМИНИСТРАТОР РАЧУНАРСКИХ МРЕЖА
Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Стручне компетенције:

- Постављање пасивне мрежне опреме
- Постављање активне мрежне опреме
- Умрежавање рачунарске опреме
- Надзор и одржавање рачунарских мрежа
- Обављање административних послова
- Комуницирање са окружењем

По завршетку школовања ученици такође стичу основу и могућност даљег школовања на свим вишим школама и факултетима техничког и рачунарског смера: Електротехничком факултету, Природно математичком факултету, Факултету организационих наука, Рачунарском факултету, Вишој електротехничкој школи.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
4.	Математика	3			3			3			3		
5.	Рачунарство и информатика		2										
6.	Историја	2											
7.	Ликовна култура	1											
8.	Хемија	2											
9.	Биологија	2											
10.	Географија				2								
11.	Социологија са правима грађана							2					
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Физика	2			2								
2.	Основе електротехнике	3	1		3								
3.	Рачунарски хардвер		2	30									
4.	Рачунарска графика и мултимедија		2										
5.	Мрежна опрема					3	30						
6.	Електроника				3	1							
7.	Оперативни системи					3	30						

8.	Апликативни софтвер				2								
9.	Програмирање				2								
10.	Обрада и пренос сигнала						2	1					
11.	Мрежни оперативни системи							4	30				
12.	Рачунарске мреже						2	3	30	2	2	30	
13.	Техничка документација										2		
14.	Сервери										4	30	
15.	Администрирање рачунарских мрежа										5		
16.	Основе рачунарства у облаку										2		
17.	Предузетништво										2		
18.	Практична настава		2	30									
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Грађанско васпитање / Верска настава	1			1			1			1		
ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Музичка култура							1			1		
2.	Екологија и заштита животне средине							1			1		
3.	Изабрана поглавља математике							2			2		
4.	Историја (одабране теме)							2			2		
5.	Логика са етиком							2			2		
6.	Физика							2			2		
ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Управљање пројектима										2		
2.	Пословне комуникације							2			2		
3.	Рачунарски интерфејси							2			2		
4.	Програмирање 2Д видео игара										2		

Образовни профил: ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ЗА ЕЛЕКТРОНИКУ НА ВОЗИЛИМА
Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Циљ стручног образовања за квалификацију ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ЗА ЕЛЕКТРОНИКУ НА ВОЗИЛИМА је оспособљавање лица за дијагностиковање и отклањање кварова на електричним инсталацијама и уређајима, електронским системима контроле рада мотора, електронским системима стабилности, електронским системима безбедности и комфора, механичким, пнеуматским и хидрауличним системима возила.

Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развој каријере, унапређивања запошљивости, усмерава да лица буду оспособљавана за:

примену теоријских знања у практичном контексту; примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада; примену мера заштите животне средине у процесу рада; употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу; преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери; препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу.

Стручне компетенције:

- Провера исправности електричних инсталација, уређаја, машина, давача и извршних елемената возила
- Дијагностиковање електронских система контроле рада мотора
- Дијагностиковање механичких, пнеуматских и хидрауличких система возила
- Дијагностиковање електронских система стабилности, безбедности и комфора возила
- Организовање процеса рада при одржавању и сервисирању возила

Ученици имају могућност даљег школовања на свим вишим школама и факултетима техничког смера. У току школовања ученици имају могућност да посете Интегрисану средњу школу у Соколницама, као и да после друге године наставе школовање у Чешкој уз признавање свих положених предмета.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова
(теоријска настава + вежбе/практична настава + блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В/ПН	Б	Т	В/ПН	Б	Т	В/ПН	Б
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
4.	Математика	3			3			3			3		
5.	Рачунарство и информатика		2										
6.	Историја	2											
7.	Географија	2											
8.	Музичка култура	1											
9.	Социологија са правима грађана							2					
10.	Хемија	2											
11.	Биологија	2											
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Физика	2			2								
2.	Основе електротехнике	3	1		3								
3.	Електроника				3	1		2	1				
4.	Електрична мерења					2							
5.	Ото мотори				2	1пн							
6.	Дизел мотори							2	1пн				
7.	Моторна возила										3	1пн	
8.	Електричне инсталације и уређаји				2	1пн							
9.	Давачи и извршни елементи				2	2пн							
10.	Електричне машине на возилима							2	1пн				
11.	Системи паљења ото мотора							2	2пн				
12.	Системи убризгавања ото мотора							2	2пн				
13.	Системи убризгавања дизел мотора										3	2пн	
14.	Системи стабилности										2	2пн	
15.	Системи безбедности и комфора										2	2пн	
16.	Предузетништво											2	
17.	Практична настава		4пн				90			150			150

ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Грађанско васпитање / Верска настава	1			1			1			1		
ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Ликовна култура							1			1		
2.	Екологија и заштита животне средине							1			1		
3.	Изабрана поглавља математике							2			2		
4.	Историја (одабране теме)							2			2		
5.	Физика							2			2		
ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Апликативни програми								2				
2.	Web дизајн											2	

Образовни профил: ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА-ОГЛЕД
(важи за ученике уписане до 2018.год)

Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Циљ овог образовног профила је оспособљавање ученика да пројектују и имплементирају све облике апликативних софтверских производа, почевши од десктоп апликација, па све до статичких и динамичких апликација базираних на веб технологијама.

У питању је огледни образовни профил што значи да се ради у малим групама уз велику количину практичног рада и вежби. У оквиру овог образовног профила, ученици се оспособљавају за:

- израду десктоп апликација
- израду статичких и динамичких веб апликација
- програмирање у неколико програмских језика и технологија: C/C++, C#, HTML, JavaScript, ASP.NET
- пројектовање и реализацију база података
- инсталирање и одржавање системског софтвера
- одржавање хардвера
- заштиту рачунарских система

Ученици ће имати одличну основу и предзнање уколико се одлуче за наставак школовања у правцу информационих технологија и то на Природно математичком факултету, Електротехничком факултету, Факултету организационих наука, Рачунарском факултету, Вишој електротехничкој школи, ...

Ученици ће по завршеном школовању имати могућност запослење у великом броју фирми које се баве израдом софтвера, као и у банкама чије се пословање заснива на базама података. Наравно, информациони системи су нешто без чега се данас не може, тако да је њихова заштита и одржавање од великог значаја.

У току школовања ученици имају могућност да посете Интегрисану средњу школу у Соколницама као и да после друге године наставе школовање у Чешкој уз признавање свих положених предмета.

Ученици стичу сва потребна знања да могу одмах да полажу за ECDL сертификат који представља Европску дозволу за рад на рачунарима.

Сви ученици који то желе могу да стекну међународно признат сертификат о познавању програмског језика JAVA јер школа има овлашћене предаваче Oracle академије.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
4.	Математика	4			4			3			3		
5.	Рачунарство и информатика		2										
6.	Историја	2											
7.	Уметност				1								
8.	Физика	2											
9.	Географија	1											
10.	Хемија	2											
11.	Социологија са правима грађана							1					
12.	Етика							1					
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Основе електротехнике	3	2		3								
2.	Рачунарска графика и мултимедија		2										
3.	Програмирање		2		2	2		2	2			3	
4.	Апликативни програми					2							
5.	Електроника				3	1							
6.	Рачунарски хардвер					2							

7.	Веб дизајн				2								
8.	Веб програмирање							3				3	
9.	Оперативни системи							2					
10.	Рачунарске мреже и комуникације						2	1					
11.	Информациони системи и базе података						3	2					
12.	Интернет технологије и сервиси									2		1	
13.	Заштита информационих система									2		1	
14.	Електронско пословање									2		1	
15.	Техничка документација											2	
16.	Предузетништво											2	
17.	Практична настава		2			2	60				60		90
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Грађанско васпитање / Верска настава	1			1			1			1		
ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Биологија							2					
2.	Музичка уметност							1					
3.	Ликовна култура							1					
4.	Алгебра са аналитичком геометријом							2					
5.	Једначине, диференцијални и интегрални рачун										2		
6.	Социологија										2		
7.	Филозофија										2		
ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Пословне комуникације								2				
2.	Примењена електроника								2				
3.	Софтверски мултимедијални алати								2				
4.	Управљање пројектима											2	
5.	База података											2	
6.	Рачунари у системима управљања											2	

Образовни профил: ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА (упис од 2018)
Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
4.	Математика	3			3			3			3		
5.	Рачунарство и информатика		2										
6.	Историја	2											
7.	Уметност				1								
8.	Географија	2											
9.	Хемија	2											
10.	Ликовна култура	1											
11.	Социологија са правима грађана							2					
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Физика	2			2								
2.	Основе електротехнике	3	1		3	1							
3.	Рачунарска графика и мултимедија		2										
4.	Програмирање		2		2	2	30		3	30		3	30
5.	Електроника				3	1							
6.	Веб дизајн					2							
7.	Базе података				21				3				
8.	Рачунарски системи							2	2	18		3	30
9.	Рачунарске мреже Интернет сервиси							2	2	12			
10.	Веб програмирање								3				
11.	Електронско пословање										2	1	
12.	Заштита информационих система										2	1	
13.	Програмирање мобилних уређаја											3	30
14.	Техничка документација											2	
15.	Предузетништво											2	
16.	Практична настава		2										

ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Грађанско васпитање / Верска настава	1			1			1			1		
ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Музичка уметност							1			1		
2.	Екологија и заштита животне средине							1			1		
3.	Изабрана поглавља математике							2			2		
4.	Историја(одабране теме)							2			2		
5.	Физика							2			2		
6.	Логика са етиком							2			2		
ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Управљање пројектима											2	
2.	Пословне комуникације								2			2	
3.	Рачунари у системима управљања								2			2	
4.	Програмирање 2Д видео игара											2	

Образовни профил: ЕЛЕКТРОМОНТЕР МРЕЖА И ПОСТРОЈЕЊА (за уписане до 2018.)
Трајање образовног профила: ТРИ ГОДИНЕ

Бави се постављањем и одржавањем инсталација и електричних мрежа ниског и високог напона, како надземних тако подземних. Поставља разводне ормане, одржава трансформаторске и командне станице, далеководе и остале електроенергетске системе. Потребно је да буде спретан, опрезан и веома одговоран. Углавном ради у тиму и под разним временским условима а радно се време често прилагођава захтевима посла па је његов радни стаж бенефициран.

По завршетку школовања, ученик би требало да:

- познаје све делове електричних постројења и мрежа
- да уз помоћ искуснијих, отклони квар на било ком делу у постројењу или на далеководу,
- да сам уради неке мање замене и поправке на деловима мрежа

У току школовања ученици имају могућност да посете Интегрисану средњу школу у Соколницама као и да после друге године наставе школовање у Чешкој уз признавање свих положених предмета.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

Општеобразовни предмети (број часова недељно)		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД		
1.	Српски језик и књижевност	3			2			2		
2.	Страни језик	2			2			2		
3.	Устав и права грађана							1		
4.	Историја	3								
5.	Географија	2								
6.	Музичка уметност	1								
7.	Ликовна култура	1								
8.	Физичко васпитање	2			2			2		
9.	Математика	3			2			2		
10.	Физика	2								
11.	Хемија	2								
12.	Рачунарство и информатика		2							
13.	Екологија и заштита животне средине	1								
14.	Грађанско васпитање/Верска настава	1			1			1		

Стручни предмети (теорија, вежбе, блок настава)		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Основе електротехнике	3			2					
2.	Техничко цртање		1							
3.	Електрична мерења				2	1				
4.	Електроника				2	1				
5.	Економика и организација предузећа							2		
6.	Електричне инсталације				2					
7.	Електрична постројења				2			2		
8.	Електричне мреже							3		
9.	Електричне машине							2		
10.	Практична настава		4			12			12	

Образовни профил: ЕЛЕКТРОМОНТЕР МРЕЖА И ПОСТРОЈЕЊА (важи од 2018.)
Трајање образовног профила: ТРИ ГОДИНЕ

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

Општеобразовни предмети (број часова недељно)		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД		
1.	Српски језик и књижевност	3			2			2		
2.	Страни језик	2			2			1		
3.	Физичко васпитање	2			2			2		
4.	Математика	3			2			1		
5.	Рачунарство и информатика		2							
6.	Музичка култура	1								
7.	Историја	2								
8.	Екологија и заштита животне средине							1		
9.	Социологија са правима грађана							1		
	Грађанско васпитање Верска настава	1			1			1		
Стручни предмети (теорија, вежбе, блок настава)		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД		
		Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН/Б
1.	Физика	2								
2.	Технички материјали	2								
3.	Техничко цртање		1							
4.	Основе практичних вештина			6						
5.	Основе електротехнике	3	1		2					
6.	Електрична мерења и електроника				2	1				
7.	Електричне инсталације				2					
8.	Електрична постројења	1			2			2		
9.	Електричне мреже				1			2		
10.	Предузетништво								1	30бл
11.	Практична настава						12			18+60
Изборни предмети (теорија, вежбе)		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Страни језик				1			1		
2.	Изабрани спорт				1			1		
3.	Историја(одабране теме)				1			1		
4.	Изборна поглавља математике							1		
5.	Индустријска географија				1			1		

6.	Ликовна култура				1			1		
7.	Музичка култура				1			1		
8.	Обновљиви извори енергије					1				
9.	Енергетска електроника							1		
10.	Електричне машине							1		

Образовни профил: ЕЛЕКТРОИНСТАЛАТЕР

Трајање образовног профила: ТРИ ГОДИНЕ

Бави се одржавањем и постављањем електричних инсталација за расвету, грејање, климатизацију, пећи, радне машине, громобранске инсталације итд. Обавља демонтажне и монтажне послове ради одржавања и адаптације електроинсталација (замена осигурача, светлосних тела, утикача, прекидача, контактора, везивање водова и прикључивање каблова итд.)

Поред извођења радова електроинсталатери се оспособљавају и за читање и тумачење техничке документације, вођење грађевинске књиге, прибављање дозвола као и за коришћење проспеката, каталога и техничких описа произвођача опреме.

Добро обучени електроинсталатери су тражени. Углавном раде на извођењу електричних инсталација на већим објектима, али има и оних који прихватају мање послове и раде као кућни мајстори.

Постоји могућност и даљег усавршавања и школовања на било којој вишој школи.

У току школовања ученици имају могућност да посете Интегрисану средњу школу у Соколницама као и да после друге године наставе школовање у Чешкој уз признавање свих положених предмета.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

Општеобразовни предмети (број часова недељно)		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД		
1.	Српски језик и књижевност	3			2			2		
2.	Страни језик	2			2			2		
3.	Устав и права грађана							1		
4.	Историја	3								
5.	Географија	2								
6.	Музичка уметност	1								
7.	Ликовна култура	1								
8.	Физичко васпитање	2			2			2		
9.	Математика	3			2			2		
10.	Физика	2								
11.	Хемија	2								
12.	Рачунарство и информатика		2							
13.	Екологија и заштита животне средине	1								
14.	Грађанско васпитање/Верска настава	1			1			1		

Стручни предмети (теорија, вежбе, блок настава)		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Основе електротехнике	3			2					
2.	Техничко цртање		1							
3.	Електрична мерења				2	1				
4.	Електроника				2	1				
5.	Економика и организација предузећа							2		
6.	Електричне инсталације јаке струје				2					
7.	Електричне инсталације и осветљење				2			3		
8.	Електрични апарати и уређаји							2		
9.	Електричне мреже и постројења							2		
10.	Практична настава		4			12	60		12	90

Подручје рада: Геодезија и грађевинарство**Образовни профил: АРХИТЕКТОНСКИ ТЕХНИЧАР****Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ**

Стручне компетенције:

- Разрада пројектне и техничке документације
- Припрема пројекта организације грађења
- Организовање припремних радова на градилишту
- Организовање послова на изградњи објекта
- Вођење градилишне документације
- Припрема техничке документације и послова за управни поступак
- припрема процене вредности објекта високоградње

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
4.	Математика	3			3			3			3		
5.	Рачунарство и информатика		2										
6.	Историја	2											
7.	Ликовна култура	1											
8.	Хемија	2											
9.	Биологија	2											
10.	Географија	2											
11.	Социологија са правима грађана							2					
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Грађевински материјали		2	12	2								
2.	Физика	2			2								
3.	Нацртна геометрија и техничко цртање		2	30		2	30						
4.	Грађевинске конструкције	1	2	18	1	3	30	1	2				
5.	Слободноручно цртање					2							
6.	Историја архитектуре				2								
7.	Апликативни рачунарски програми					4			2				

8.	Статика и отпорност материјала				1	2		1	1				
9.	Основе геодезије				1		30						
10.	Технологија грађевинских радова				1			2	1	30	1	2	60
11.	Разрада пројеката							1	3	60	1	3	
12.	Армиранобетонске конструкције							1	2		1	2	
13.	Монтажне конструкције										1	2	
14.	Кућне инсталације										1	2	
15.	Урбанизам										1		30
16.	Предузетништво											2	
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Грађанско васпитање / Верска настава	1			1			1			1		
ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Музичка култура							1			1		
2.	Екологија и заштита животне средине							1			1		
3.	Изабрана поглавља математике							2			2		
4.	Историја (одабране теме)							2			2		
5.	Логика са етиком							2			2		
ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Основе нискоградње							2			2		
2.	Основе комуналне хидротехнике							2			2		
3.	Савремена архитектура							1			1		
4.	Просторна композиција							1			1		
5.	Ентеријери										2		
6.	Перспектива										2		
7.	Енергетска ефикасност објеката										2		

Образовни профил: ГРАЂЕВИНСКИ ТЕХНИЧАР**Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ****Стручне компетенције:**

- Разрада грађевинских пројеката
- Организација припремних радова на градилишту
- Оперативно извођење и организација радова на градилишту објекта високоградње
- Оперативно организовање изградње путева и железничких пруга
- Испитивање грађевинских материјала
- Вођење документације и комуникација на градилишту
- Заштита здравља и животне средине

Циљ стручног образовања за квалификацију *грађевински техничар* је оспособљавање лица за разраду пројектне и техничке документације, организовање радова на градилишту, организовање радова на изградњи путева и железничких пруга, вођење градилишне документације, испитивање грађевинских материјала и припрему техничке документације за управни поступак. Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развој каријере, унапређивања запошљивости, усмерава да лица буду оспособљавана за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у процесу рада;
- решавање проблема, комуникацију и тимски рад;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1. Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2. Страни језик	2			2			2			2		
3. Физичко васпитање	2			2			2			2		
4. Математика	3			3			3			3		
5. Рачунарство и информатика		2										
6. Историја	2											
7. Ликовна култура				1								
8. Хемија	2											
9. Биологија	2											
10. Географија	2											
11. Социологија са правима грађана							2					

СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Грађевински материјали	2		18									
2.	Физика	2			2								
3.	Нацртна геометрија и техничко цртање		2	30		2	30						
4.	Грађевинске конструкције	2	2	12	2	2							
5.	Апликативни рачунарски програми					2							
6.	Статика и отпорност материјала				1	1							
7.	Саобраћајнице				1	2	30						
8.	Технологија грађевинских радова				2			2	1	30	1	2	60
9.	Испитивање материјала и конструкција				1	2	30	1	1	30	1	2	30
10.	Механика тла и фундације							1	1	30	1	1	
11.	Армиранобетонске конструкције							1	1		1	2	
12.	Металне и дрвене конструкције										1	1	
13.	Предузетништво											2	
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Грађанско васпитање / Верска настава	1			1			1			1		
ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Музичка култура							1			1		
2.	Екологија и заштита животне средине							1			1		
3.	Изабрана поглавља математике							2			2		
4.	Историја (одабране теме)							2			2		
5.	Логика са етиком							2			2		
ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Апликативни рачунарски програми*											2	
2.	Основе комуналне хидротехнике*							2			2		
3.	Завршни радови и кућне инсталације*							2			2		

Образовни профил: ГРАЂЕВИНСКИ ТЕХНИЧАР ЗА НИСКОГРАДЊУ
Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Грађевински техничар за нискоградњу је сарадник у пројектовању и грађењу мостова, железница, тунела, путева, улица, надвожњака, великих хала и дворана, челичних и бетонских торњева, кула и жичара.

Посебни циљеви образовања овог програма су оспособљавање ученика за израду пројектне документације, за израду урбанистичких планова и израду техничке документације за изградњу комуналне инфраструктуре, за обављање стручних послова у телима управе надлежним за послове стамбено-комуналних делатности, уређења простора и заштиту околине, за стручно обављање послова разраде технолошких елабората у припреми извођења објеката нискоградње, за послове контроле, испитивања и атестирања материјала и опреме у изградњи објеката нискоградње, за послове провере надзора над изградњом објеката нискоградње и друго.

По завршеном школовању могу се запослити у грађевинским предузећима или наставити школовање на грађевинском, архитектонском, као и на другим факултетима и вишим школама.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Историја	2			2								
4.	Географија	2											
5.	Музичка уметност	1											
6.	Ликовна култура и цртање				1								
7.	Социологија							2					
8.	Устав и права грађана										1		
9.	Филозофија										2		
10.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
11.	Математика	4			4			4			4		
12.	Рачунарство и информатика	2	2										
13.	Физика	2			2								
14.	Хемија	2											
15.	Биологија	2											
16.	Грађанско васпитање Верска настава	1			1			1			1		
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Нацртна геометрија	1	1		1	1							
2.	Техничко цртање		2										

3.	Грађевински материјали	2											
4.	Грађевинске конструкције	1	1	60	3	1							
5.	Статика и отпорност материјала				2	1		2					
6.	Примена рачунара у грађевинарству					2			2				
7.	Основе хидротехнике							2					
8.	Практична настава					2	30						60
9.	Бетон							2	1		1	2	
10.	Организација грађења				2			2	2		4	2	
11.	Геодезија				1	1							
12.	Механика тла и фундирање							2	1				
13.	Путеви							2	1		2	1	
14.	Макетарство									60			
15.	Железнице										2		
16.	Металне и дрвене конструкције										2	2	
17.	Мостови										1	1	

Образовни профил: ГРАЂЕВИНСКИ ТЕХНИЧАР ЗА ВИСОКОГРАДЊУ

Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Грађевински техничар је профил усмерен на појединца који својим умећем или вештинама употребљава изворне или прерађене производе из природе (дрво, земља, камен, бетон, челик) и планирано их користи за изградњу објеката. Поред тога што планира, грађевински техничар и надзире изградњу истих. Овде се ученици школују за рад на објектима високоградње (стамбени и индустријски објекти).

Профил је намењен будућим занимањима техничара - пословође, градитеља или извођача-технолога. Њихов посао се своди на организацију и надгледање већег или мањег дела послова на градилишту.

Занимање подразумева припрему и организацију градње. Они се још називају и планери - диспечери и калкуланти - аналитичари. Техничари се баве цртањем – разрађивањем нацрта, посебно њихових детаља.

Овај смер подразумева стицање знања из:

- пројектовања и изградње свих врста зграда
- испитивања и премеравања земљишта за грађевинске објекте
- испитивања грађевинског материјала
- коришћења савремених софтверских алата за израду грађевинских конструкција (AutoCAD, ArchiCAD)
- израде техничке грађевинске документације

По завршетку школовања ученици стичу основу и могућност даљег школовања на свим вишим школама и факултетима грађевинског и архитектонског смера.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Историја	2			2								
4.	Географија	2											
5.	Музичка уметност	1											
6.	Социологија							2					
7.	Устав и права грађана										1		
8.	Филозофија										2		
9.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
10.	Математика	4			4			4			4		
11.	Рачунарство и информатика	2	2										
12.	Физика	2			2								
13.	Хемија	2											
14.	Биологија	2											
15.	Грађанско васпитање Верска настава	1			1			1			1		
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Нацртна геометрија	1	1		1	1							
2.	Техничко цртање		2										
3.	Грађевински материјали	2											
4.	Грађевинске конструкције	1	1	60	3	2		2					
5.	Статика и отпорност материјала				2	1		2					
6.	Примена рачунара у грађевинарству					2			2				
7.	Историја архитектуре				2								
8.	Ликовна култура и цртање				1	2	30						
9.	Практична настава						30						60
10.	Бетон							2			1	2	
11.	Организација грађења							2			2	2	
12.	Геодезија							1	1				
13.	Механика тла и фундације							1	1				
14.	Разрада пројекта							1	2		1	3	
15.	Макетарство									60			
16.	Кућне инсталације										1	2	
17.	Металне и дрвене конструкције										1	1	
18.	Префабриковано грађење										1	1	

Образовни профил: МОНТЕР СУВЕ ГРАДЊЕ

Трајање образовног профила: ТРИ ГОДИНЕ

Монтер суве градње облаже зидове и плафоне гипсаним плочама, монтира преградне зидове металним подконструкцијама и гипсокартонским плочама, облаже зидове облогама од дрвета и других материјала, монтира спуштене и закривљене плафоне и зидове.

Поставља изолационе слојеве, шупље подове, зидове у санитарним просторима са металном подконструкцијом и изведеним прикључцима за санитарне уређаје. Монтира и лепи гипсане украсе.

Ради у унутрашњости простора. Посао није физички превише тежак, релативно је једноставан за извођење и чист. Захтева покретљивост тела и прецизност у раду.

Постоји могућност и даљег усавршавања и школовања на било којој вишој школи.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

Општеобразовни предмети (број часова недељно)		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД		
1.	Српски језик и књижевност	2			2			2		
2.	Страни језик	2			2			2		
3.	Физичко васпитање	2			2			2		
4.	Математика	3			2			1		
5.	Рачунарство и информатика		2							
6.	Музичка култура	1								
7.	Географија	1								
8.	Историја				2					
9.	Екологија и заштита животне средине							1		
10.	Социологија са правима грађана							1		
	Грађанско васпитање Верска настава	1			1			1		

Стручни предмети (теорија, вежбе, блок настава)		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Нацртна геометрија и техничко цртање		2							
2.	Основе грађевинарства	2		30						
3.	Грађевински материјали	2								
4.	Хемија	1								
5.	Физика	2								
6.	Грађевинске конструкције	1	2			2				
7.	Статика					2				
8.	Читање пројеката					2				
9.	Организација грађења				1				2	

10.	Апликативни рачунарски програми							2	
11.	Предузетништво							2	
12.	Технологија рада са практичном наставом	1	5	60	2	10	60	2	15 60

Изборни предмети		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Ликовна култура				1			1		
2.	Страни језик							1		
3.	Историја(одабране теме)				1			1		
4.	Логика							1		
5.	Култура становања				1			1		
6.	Ентеријер				1			1		
7.	Савремени грађевински материјали				1			1		
8.	Одрживи развој у грађевинарству							1		

Подручје рада: Хемија, неметали и графичарство**Образовни профил: ТЕХНИЧАР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ****Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ**

У току четворогодишњег школовања ученици стичу стручна знања која се заснивају на: изучавању физичко-хемијских и биолошких процеса који угрожавају и деградирају животну средину; упознавању са изворима загађења животне средине преради и одлагању чврстог отпада и отпадних вода узорковању и припреми узорака воде, тла и ваздуха за лабораторијска испитивања класичним и инструменталним методама, мерењу и анализирању параметара загађења животне средине; спровођењу превентивних и заштитних мера у циљу очувања животне средине, начелима одрживог развоја, развијању еколошке свести.

Ученици се упознају са могућностима обнављања загађеног тла, воде и ваздуха и са савременим методама и техникама у области заштите животне средине. Могућности запошљавања су: хемијска индустрија, пољопривреда, шумарство, аквакултура, прехранбена индустрија, текстилна индустрија, саобраћај, агенције за заштиту животне средине, општинске и друге инспекцијске службе и друго.

Могућ је наставак школовања на: Природно-математичком факултету, Технолошко-металуршком факултету, као и на већини других факултета и виших школа.

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Историја	2			2								
4.	Географија	2											
5.	Музичка уметност	1											
6.	Ликовна култура				1								
7.	Социологија							2					
8.	Устав и права грађана										1		
9.	Филозофија										2		
10.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
11.	Математика	3			3			3			3		
12.	Рачунарство и информатика	2	2										
13.	Физика	2			2								
14.	Хемија	2											
15.	Биологија	2											
16.	Грађанско васпитање Верска настава	1			1			1			1		

СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Општа и неорганска хемија	4											
2.	Техничко цртање и машински елементи	2											
3.	Организација пословања				2								
4.	Органска хемија				2	2							
5.	Аналитичка хемија				2	2							
6.	Извори загађења животне средине				2								
7.	Испитивање тла, воде и ваздуха				2	3							
8.	Машине, апарати и операције							2	2				
9.	Хемијска технологија							2					
10.	Физичка хемија							2	2				
11.	Микробиологија							1	2				
12.	Загађивање и заштита тла							2	1	30			
13.	Прерада и одлагање чврстог отпада							2	1	30			
14.	Аутоматска обрада података										2		
15.	Инструменталне методе анализе										3	4	
16.	Загађивање и заштита воде										2	1	
17.	Загађивање и заштита ваздуха										2	1	30
18.	Прерада и одлагање отпадних вода										2	1	30

Образовни профил: ХЕМИЈСКИ ЛАБОРАНТ
Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Циљ стручног образовања за овај профил је оспособљавање ученика за спровођење и контролу квалитета сировина, полупроизвода, готових производа и амбалаже у хемијској производњи.

Ученици ће бити оспособљени за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- ефикасан рад у тиму и групним ситуацијама;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- благовремено реаговање на промене у радној средини;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у процесу рада;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу.

Могућ је наставак школовања на факултетима: Природно-математичком факултету, Технолошко-металуршком факултету, као и на већини других факултета и виших школа.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Историја	2			2								
4.	Географија	2											
5.	Музичка уметност	1											
6.	Ликовна култура				1								
7.	Социологија							2					
8.	Устав и права грађана										1		
9.	Филозофија										2		
10.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
11.	Математика	3			3			3			3		
12.	Рачунарство и информатика		2										
13.	Физика	2			2								
14.	Грађанско васпитање Верска настава	1			1			1			1		
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Општа и неорганска хемија	4	4										

2.	Техничко цртање са машинским елементима	2											
3.	Органска хемија				3	3	30						
4.	Аналитичка хемија				3	5	30						
5.	Електротехника							2					
6.	Машине, апарати и операције с аутоматиком							3	2				
7.	Физичка хемија							3	2		2	2	
8.	Инструментална анализа							2	4	60			
9.	Хемијска технологија										3		
10.	Испитивање у технолошкој производњи										2	4	
11.	Електроаналитичке методе										2	2	
12.	Организација производње					2							

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ЗА ИНДУСТРИЈСКУ ФАРМАЦЕУТСКУ ТЕХНОЛОГИЈУ
Трајање образовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Техничар за индустријску фармацеутску технологију припрема производњу и надзире технолошке фазе у производњи фармацеутских производа и козметичких препарата. Током технолошког процеса врши сталну контролу и одржава задате параметре, односно подешава их на задату вредност. Одређује место и време узимања узорка за контролу производа, евидентира произведену количину и квалитет произведене робе.

Припрема и производња фармацеутских супстанци обухвата рад у аналитичким лабораторијама при чему се користи лабораторијско посуђе, прецизне ваге, пипете и остала аналитичка апаратура.

Након четворогодишњег школовања постоји могућност запослења у производњи фармацеутских сировина и готових лекова, у козметичкој индустрији, у производњи дијететских производа. Могућ је наставак даљег школовања на готово свим факултетима и високим струковним школама.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Историја	2			2								
4.	Географија	2											
5.	Музичка уметност	1											
6.	Ликовна култура				1								
7.	Социологија							2					
8.	Устав и права грађана										1		
9.	Филозофија										2		
10.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
11.	Математика	3			3			3			3		
12.	Рачунарство и информатика		2										
13.	Физика	2			2								
14.	Грађанско васпитање Верска настава	1			1			1			1		
СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Општа и неорганска хемија	4			4								
2.	Техничко цртање и машински елементи	2											
3.	Органска хемија				2	3	30						
4.	Аналитичка хемија				2	3	30						
5.	Микробиологија					2							
6.	Машине, апарати и операције				2	2		2	2				
7.	Физичка хемија							2	2		2	3	
8.	Сировине за фармацеутске производе							2					
9.	Технологија фармацеутских производа							2	3	30	3	3	60
10.	Биохемија							2					
11.	Електротехника							2					
12.	Аутоматска контрола процеса											2	
13.	Контрола квалитета, сировина и производа											2	
14.	Организација пословања					2					2		

Подручје рада: Пољопривреда, производња и прерада хране**Образовни профил: ПРЕХРАМБЕНИ ТЕХНИЧАР****Трајање бразовног профила: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ**

Циљ стручног образовања за овај профил је оспособљавање ученика за спровођење и контролу квалитета технолошког процеса у прехранбеној и биотехнолошкој производњи.

Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развој каријере, унапређивање запошљивости, усмерава да ученици буду

оспособљавани за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- ефикасан рад у тиму и групним ситуацијама;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- благовремено реаговање на промене у радној средини;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у процесу рада;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу.

Ученици након завршене средње школе школовање могу наставити на Технолошко металуршком факултету и Пољопривредном факултету, као на већини других факултета и виших школа.

Практична и блок настава одржава се у фабрикама прехранбене индустрије на територији града.

Сваке године се ученицима омогућава да учествују на такмичењу из области прехранбене технологије на републичком нивоу.

Саставни део школовања је и посета сајмовима пољопривреде у Крагујевцу и Новом Саду.

Обавезни и изборни предмети по разредима са бројем часова (теоријска настава+вежбе+блок настава):

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Српски језик и књижевност	3			3			3			3		
2.	Страни језик	2			2			2			2		
3.	Историја	2											
4.	Географија	2											
5.	Социологија са правима грађана										2		
6.	Физичко васпитање	2			2			2			2		
7.	Математика	3			3			3			3		
8.	Рачунарство и информатика		2										
9.	Екологија и заштита животне средине	1											
ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б

1.	Исхрана људи	1											
2.	Технике рада у лабораторији		6										
3.	Физика	2			2								
4.	Хемија	3	2		3	2							
5.	Аналитичка хемија				2	2							
6.	Основи прехранбене технологије/ Технологија воде				2		2	60					
7.	Технолошке операције				3	2		3	2				
8.	Ензимологија								1				
9.	Физичка хемија							2	2				
10.	Микробиологија							2	2				
11.	Изборна технологија/ Кварење и конзервисање							2	3	60	2	3	60
12.	Контрола квалитета у прехранбеној индустрији										2	3	
13.	Предузетништво										2		
ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Грађанско васпитање/Верска настава	1			1			1			1		
2.	Други страни језик				2			2			2		
3.	Изабрани спорт				2			2			2		
4.	Историја (одабране теме)				2			2			2		
5.	Филозофија										2		
6.	Логика са етиком							2					
7.	Неорганска хемија				2			2					
8.	Рачунање у хемији										2		
9.	Биологија							2					
10.	Ликовна култура				2			2			2		
11.	Музичка култура				2			2			2		
12.	Изабрана поглавља математике							2			2		
13.	Физика							2			2		
14.	Географија у пољопривреди				2			2					
ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		1. РАЗРЕД			2. РАЗРЕД			3. РАЗРЕД			4. РАЗРЕД		
		Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б	Т	В	Б
1.	Основе туризма				2			2			2		
2.	Аграрни туризам							2			2		
3.	Основе угоститељства				2			2			2		
4.	Припрема јела са жара							2			2		
5.	Историја пиварства							2			2		

4. Начин и поступак остваривања прописаних планова и програма наставе и учења

Начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа

Наставни принципи су основна правила и законитости којима се руководи наставник у наставном раду да би успешно остварио његове задатке. Од посебног значаја су:

- Начело систематичности и поступности

(систематичност подразумева обраду наставних садржаја у одређеном логичком редоследу, са наглашеним упориштима око којих се концентришу остали садржајни елементи, поступност је прелаз од лакшег ка тежем, од једноставног ка сложеном, од познатог ка непознатом, од конкретног ка апстрактном, градиво се излаже поступно у једној години и слојевито гледајући све године у пресеку, у свакој следећој години се понавља познато и на то додаје ново знање)

- Начело примерености и напора.

(настава по садржају и начину рада не би смела бити ни претешка ни прелака, сви задаци морају бити из ученику познатих подручја, корелација са другим наставним предметима како би се задали примерени задаци)

- Начело индивидуализације и социјализације.

(поштују се индивидуалне карактеристике ученика тако да сваки ученик напредује својим темпом, развој интерперсоналних односа међу ученицима у разреду)

- Начело активности и развоја.

(знање и способности стичу се властитом активношћу што води до развоја личности, успех ученика у настави пропорционалан је уделу властите активности)

- Начело рационализације и економичности.

(постићи највећи могући учинак са што мањим утрошком времена и средстава)

Општи исходи образовања и васпитања резултат су целокупног процеса образовања и васпитања којим се обезбеђује да деца, ученици и одрасли стекну знања, вештине и вредносне ставове који ће допринети њиховом развоју и успеху, развоју и успеху њихових породица, заједнице и друштва у целини.

Систем образовања и васпитања мора да обезбеди све услове да деца, ученици и одрасли постижу опште исходе, односно буду оспособљени да:

- усвајају и изграђују знање, примењују и размењују стечено знање,
- науче како да уче и да користе свој ум,
- овладају знањима и вештинама потребним за наставак школовања и укључивање у свет рада,
- идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење,
- раде ефикасно са другима као чланови тима, групе, организације и заједнице,
- одговорно и ефикасно управљају собом и својим активностима,
- прикупљају, анализирају, организују и критички процењују информације,
- ефикасно комуницирају користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима,
- ефикасно и критички користе научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини,
- схватају свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разумеју да нису изоловани,

- покрећу и спремно прихватају промене, преузимају одговорност и имају предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остварењу циљева и постизању успеха.

Стандарди постигнућа су скуп исхода образовања и васпитања који се односе на сваки ниво, циклус, врсту образовања, образовни профил, разред, предмет, односно модул. Општи стандарди постигнућа утврђују се на основу општих исхода образовања и васпитања по нивоима, циклусима и врстама образовања и васпитања, односно образовним профилима. Посебни стандарди постигнућа утврђују се према разредима, предметима, односно модулима, на основу општих исхода образовања и васпитања и општих стандарда постигнућа.

Дана 07.01.2014. године ступио је на снагу Правилник о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета у коме се утврђују општи стандарди постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета.

Дефинисани су општи стандарди постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета за међупредметне компетенције и наставне предмете: српски језик и књижевност, страни језик, математика, физика, хемија, биологија, географија и историја, одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Садржај обавезних и изборних предмета и модула по образовним профилима и начин њиховог остваривања налази се на одговарајућим линковима (копирати линк и унети га у претраживач).

I Електротехника

- 1) Електротехничар енергетике
<https://drive.google.com/open?id=14ygH1hs5QpLfxgbRkNEOgB5ShvQBnqy4>
- 2) Електротехничар за термичке и расхладне уређаје
<https://drive.google.com/open?id=1dTYR3EpyorhSTyhJSsqZS5E-qKuWNz5X>
- 3) Електротехничар мултимедија
<https://drive.google.com/open?id=1TYTa2P2eHzrHBmRUbGGC5GI5CsMFiqP0>
- 4) Електротехничар рачунара
https://drive.google.com/open?id=1qwCovbyfpmrmbL-ta0asl7bxwH6_N27
- 5) Администратор рачунарских мрежа
<https://drive.google.com/open?id=1UWVqKx5tTpTMFK-jjq9BQULQb65QcEGg>
- 6) Електротехничар за електронику на возилима
<https://drive.google.com/open?id=10vvRRh-XNmD4O6yITq2RYe5ReX18wgHd>
- 7) Електротехничар информационих технологија
<https://drive.google.com/open?id=1H2amWMF8gVwbC8Gn3UaW1ZosdPTSMYdc>
- 8) Електромонтер мрежа и постројења (три године)
https://drive.google.com/open?id=1HbVLWUCDjQpTbR3TfS6nLlOcDuE_11Zt
- 9) Електроинсталатер (три године)
https://drive.google.com/open?id=1HbVLWUCDjQpTbR3TfS6nLlOcDuE_11Zt

II Геодезија и грађевинарство

<https://drive.google.com/open?id=1zk-e9k0Hx99RIH4ZS5sepG8kCKIR3bpA>

- 1) Архитектонски техничар
- 2) Грађевински техничар
- 3) Грађевински техничар за високоградњу
- 4) Грађевински техничар за нискоградњу
- 5) Монтер суве градње (три године)

III Хемија, неметали и графичарство

https://drive.google.com/open?id=1LIghIkZk0hu8MW1B5Fb_Nm4LRodByK1o

- 1) Техничар за заштиту животне средине
- 2) Техничар за индустријску фармацеутску технологију
- 3) Хемијски лаборант

IV Пољопривреда, производња и прерада хране

- 1) Прехрамбени техничар

<https://drive.google.com/open?id=1IN4iW6G7VP5buz88grwsp71XXTC4X5Xn>

5. Програм допунске, додатне и припремне наставе

Програм допунске наставе

За ученике који имају тешкоће у савладавању програма из појединих предмета школа остварује допунску наставу.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Организација часова допунске наставе	Одређивање фонда часова и усаглашавање са календаром рада	Стручно веће
Израда плана допунске наставе	Усаглашавање термина са распоредом часова Избор садржаја, начина остваривања садржаја	Предметни наставници
Припрема наставног материјала за ученике	Наставни листићи са садржајем прилагођеним теми и ученику	Предметни наставници
Час одељењског старешине и родитељски састанци	Објаснити ученицима и родитељима начин остваривања допунске наставе и термин одржавања	Одељењски старешина
Вођење евиденције	Дневник допунске наставе	Предметни наставници

Програм додатне наставе

За ученике који показују интересовање за продубљивање знања или постижу добре резултате из одређеног предмета школа организује додатну наставу.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Организација часова додатне наставе	Усаглашавање динамике часова са календаром такмичења	Стручно веће
Израда плана додатне наставе	Усаглашавање термина са распоредом часова и календаром такмичења Избор садржаја, начина остваривања садржаја	Предметни наставници
Организација школског такмичења	За општестручне предмете у сарадњи са Министарством просвете или самостално за стручне предмете	Предметни наставници
Наставни материјал за ученике	Припрема наставног материјала и упућивање на другу литературу	Предметни наставници
Едукација за истраживачки рад	Упућивање ученика у Истраживачку станицу Петница и Центар за таленте	Предметни наставници
Вођење евиденције	Књига евиденције	Предметни наставници

Програм припремне наставе

Припремну наставу школа остварује за:

- редовне ученике који се упућују на полагање разредног испита,
- ученике који се упућују на полагање поправног испита,
- све ученике за полагање матурских и завршних испита.

Програм припремне наставе за поправни испит

Активности	Начин реализације	Носиоци
Организација часова допунске наставе	Одређивање фонда часова и усаглашавање са календаром рада	Стручно веће
Израда плана допунске наставе	Усаглашавање термина са распоредом часова Избор садржаја, начина остваривања садржаја	Предметни наставници
Спремање наставног материјала за ученике	Наставни материјал	Предметни наставници
Час одељењског старешине и родитељски састанци	Објаснити ученицима и родитељима начин остваривања допунске наставе и термин одржавања	Одељењски старешина
Вођење евиденције	Дневник допунске наставе	Предметни наставници

Програм припремне наставе за завршни испит

Активности	Начин реализације	Носиоци
Организација припремних часова и испита	Подсећање на интерни Правилник Списак предмета и тема које су ученици изабрали и одређивање фонда часова Израда распореда у складу са календаром рада	Директор, помоћници директора, руководиоци стручних већа

Израда плана припремне наставе	Избор садржаја и начина остваривања садржаја	Предметни наставници
Спремање наставног материјала за ученике	Наставни материјал	Предметни наставници
Часови одељењског старешине	Објаснити ученицима начин и организацију завршног испита Упознати ученике са календаром рада школе и заједничко попуњавање образаца и пријављивање	Одељењски старешина
Практични део завршног испита	Упознавање ученика са радним задацима Обрада садржаја за радне задатке	Предметни наставници
Анализа резултата	Упоредна анализа у односу на претходне периоде	Тим за развојно планирање

Програм припремне наставе за матурски испит

Матурски испит у средњим стручним школама ученици полажу у складу са Правилником о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким.

Матурским испитом проверава се зрелост и оспособљеност ученика за укључивање у рад и за обављање послова и радних задатака који су утврђени за следеће образовне профиле као и за наставак школовања.

Матурски испит се састоји из заједничког и посебног дела и обухвата:

А. ЗАЈЕДНИЧКИ ДЕО МАТУРСКОГ ИСПИТА

1. Српски језик и књижевност

Б. ПОСЕБНИ ДЕО МАТУРСКОГ ИСПИТА

1. Матурски практични рад са усменом одбраном рада
2. Усмени део испита из једног изборног предмета.

Практичан рад обухвата израду конкретног задатка или обављање конкретног посла, чиме ученик треба да покаже колико је оспособљен за укључивање у рад. Садржаји практичног рада дефинишу се из садржаја програма стручних предмета.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Организација припремних часова и испита	Подсећање на интерни Правилник Списак предмета и тема које су ученици изабрали и одређивање фонда часова Израда распореда у складу са календаром рада	Директор, помоћници директора, руководиоци стручних већа
Израда плана припремне наставе	Избор садржаја и начина остваривања садржаја	Предметни наставници
Спремање наставног материјала за ученике	Наставни материјал	Предметни наставници
Часови одељењског старешине	Објаснити ученицима начин и организацију завршног испита Изјашњавање ученика за изборни предмет Упознати ученике са календаром рада школе и заједничко попуњавање образаца и пријављивање	Одељењски старешина
Часови српског језика	Израда пробног матурског рада Исправка пробног матурског рада	Професори српског језика
Матурски практични рад са усменом одбраном	Избор теме за матурски практични рад, техничка обрада матурског рада Обрада садржаја	Предметни наставници
Часови изборног предмета	Избор теме за одбрану Обрада садржаја	Предметни наставници
Анализа резултата	Упоредна анализа у односу на претходне периоде	Тим за развојно планирање

6. Факултативни наставни предмети

Програм чешког језика

У школи се реализује програм учења чешког језика за ученике првог или другог разреда електротехничке струке који желе да своје школовање наставе у Интегрисаној школи у Соколницама (Чешка република).

Програм чешког језика реализује предавач кога именује канцеларија Моравске регије.

Програм се реализује у току две године, са 2 часа недељно у просторијама школе.

Програм летње праксе

Школа учествује у пројекту „Праве вештине по мери послодаваца“ који спроводи Развојни бизнис центар Крагујевац са циљем да се унапреди конкурентност и запошљивост ученика након завршетка школовања.

Овим пројектом су обухваћени само ученици који се школују за рад у сектору информacionих технологија, а то су образовни профили: Електротехничар информacionих технологија, Администратор рачунарских мрежа и Електротехничар рачунара.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Израда плана летње праксе	Координатор у сарадњи са представником Развојног бизнис центра Крагујевац	Координатор
Промоција летње праксе	Трибина на којој представници или власници локалних фирми из ИТ сектора промовишу своју делатност	Координатор, наставници, Развојни бизнис центар
Конкурс за летњу праксу	-Пријављивање ученика трећег и четвртог разреда -Интервју са ученицима	Координатор у сарадњи са наставницима стручних предмета
Распоређивање ученика	На основу интервјуа координатор усклађује жеље и предиспозиције ученика са потребама фирми	Координатор
Реализација летње праксе	Током летњег распуста сваки ученик проводи 2-4 недеље у фирми на одговарајућем послу уз ментора.	Ученици, ментори
Праћење реализације и евалуација	-Обилазак фирми и разговор са свим учесницима у пројекту. -Дневници праксе ученика. -Анкета ученика	Координатор

7. Програм културних активности школе

Програм културних активности школе обухвата следеће активности: прославу дана школе, почетак и завршетак школске године, прославе школских и државних празника, приредбе, представе, изложбе, концерте, квизове, спортска и друга такмичења.

Циљ ових активности је организовано деловање школе на средину, оспособљавање ученика да користе све вредности које им пружа средина за њихов свестрани развој и богатији лични живот у слободном времену, као и презентовање оних резултата којима школа богата културни и друштвени живот средине (радне акције, прославе, јубилеји, манифестације, друштвено- користан рад), и афирмација школе као културног центра у месту и стварање педагошких и друштвених услова за богаћење културног живота средине.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Прослава дана школе	Пријем гостију, пензионера и сарадника. Додела награда, похвала и захвалница. Свечана приредба. Коктел и дружење.	Руководство школе, наставници, ученици
Почетак школске године	Пријем ученика првог разреда у свечаној сали уз присуство директора, стручних сарадника, школског полицајца и разредних старешина.	Наставници
Завршетак школске године	Традиционална додела сведочанстава и извештаја школе ученицима по одељењима. Свечано награђивање књигама одличних ученика, ђака генерације, најбољих спортиста, најбољих ђака по подручјима рада и ученика успешних на такмичењима.	Одељењске старешине Директор
Прослава школске славе	Пријем гостију, представника цркве, пензионера и сарадника. Беседа о Светом Сави. Свечана приредба. Додела награда за најбољег професора и најбољег ђака школе.	Сви наставници и ученици
Обележавање 21.октобра	Присуство Великом школском часу у Шумарицама и полагање венца код споменика страдалим ученицима	Сви наставници и ученици
Приредбе и обележавање значајних датума	У организацији драмске секције, ђачког парламента или одељења одржавају се пригодне приредбе (поводом Нове године,	Драмска секција, ђачки парламент,

	<p>Међународног дана толеранције, Међународног дана породице).</p> <p>У библиотеци се одржавају књижевна поподнева уз читање изабраних тематских дела или дела чији су аутори наставници школе.</p>	<p>остали ученици и наставници</p> <p>Запослени у библиотеци</p>
Представе	Перформанси чланова драмске секције у контексту текућих збивања и значајних датума	Драмска секција
Изложбе	<p>Чланови макетарске секције имају сталну изложбу својих радова у холу школе.</p> <p>Чланови Клуба електронике излажу своје радове поводом промоције школе, у оквиру фестивала науке, на Сајму образовања.</p> <p>Поводом Светог Саве одржава се изложба тематских радова ученика и награђивање.</p>	<p>Макетарска секција</p> <p>Клуб електронике</p> <p>Наставници</p> <p>Ликовне уметности</p>
Такмичења	Школа сваке године организује у сарадњи са Електротехничком школом из Ниша такмичење у информатици за ученике основних школа нашег региона -Тесла Инфо Куп	<p>Наставници</p> <p>Секција младих програмера</p>
Квизови	На крају године организују се квизови знања у информатици и веронауци уз пратећу техничку подршку и присуство публике и жирија.	Секција младих програмера, наставници

8. Програм слободних активности

Ради јачања образовно-васпитне делатности школе, подстицања индивидуалних склоности и интересовања, правилног коришћења слободног времена, као и ради богаћења друштвеног живота и разоноде ученика, развијања и неговања другарства и пријатељства, школа реализује слободне активности, које се спроводе кроз рад у секцијама и клубовима.

У школи свој програм перманентно спроводе следеће секције:

- Клуб електронике (Лего роботи),
- Еколошка секција,
- Драмска секција,
- Макетарска секција,
- Информатичка секција,
- Шаховска секција,
- „рН“ клуб,
- Библиотечка секција,
- Подружница Црвеног крста.

Програм Драмске секције

Активности	Начин реализације	Носиоци
Годишњи план рада секције	У складу са културним активностима школе осмишљава се план за предстојећу школску годину	Наставници задужени за праћење рада секције, директор
Припрема представе поводом прославе дана школе	Ученици у сарадњи са професором бирају текст и раде на његовој драматизацији, затим се приступа читању текста и на крају се поставља на сцену. Паралелно са тим осмишљавају се изглед сцене, костими и музика која прати догађања на сцени.	Чланови секције, наставници, директор
Припрема представе поводом доделе Новогодишњих пакетића	Ученици сами бирају текст и раде на његовој драматизацији. Осмишљава се изглед сцене, костими и музика .	Чланови секције, директор
Припреме за обележавање Светог Саве	Ради се на одабиру одговарајућег текста духовног карактера и његовом прилагођавању сценским условима. Ликовни радови , сценографија, костими и адекватна музика употпуњавају текст.	Чланови секције, наставници, вероучитељ, директор

Припрема представе хуманитарног карактера	Ради се на одабиру одговарајућег текста прилагођавању сценским условима. Ликовни радови , сценографија, костими и адекватна музика употпуњавају текст.	Чланови секције, наставници
---	--	-----------------------------

Програм Клуба електронике (Лего роботи)

Активности	Начин реализације	Носиоци
Доношење годишњег плана рада секције	Узимајући у обзир техничке могућности школе и потребе ученика бира се садржај, начин и динамика рада. Избор термина одржавања секције.	Наставници задужени за праћење рада секције
Унапређивање инвентара и потрошног материјала, робота и инструмената	Прави се план потреба и трошкова рада с којим се чланови секције обраћају директору, локалним предузетницима и родитељима	Директор, руководиоци секције, ученици и родитељи
Увођење нових чланова	Промоција рада секције на часовима стручних предмета електротехничког смера и часовима Информатике	Руководиоци секције и наставници
Редовни састанци	Упознавање са циљем састанка, подела задужења, усвајање нових знања и вештина	Руководиоци секције, ученици
Учешће у промоцији школе. Изложбе радова	Презентација радова: -у школи где је очигледна практична примена, -на Сајму образовања, -при посети ученика основних школа (Отворена врата школе), -учешће на Фестивалу науке.	Руководиоци секције, ученици
Сарадња са локалним предузетницима	Приликом израде специфичних експоната чланови секције се обраћају за савете и помоћ у инструментима и материјалу	Руководиоци секције, ученици

Програм информатичке секције

Активности	Начин реализације	Носиоци
Усаглашавање око годишњег плана рада секције	Узимајући у обзир техничке могућности школе и потребе ученика бира се садржај, начин и динамика рада . Избор оптималног рачунарског кабинета и план његовог унапређивања. Избор термина одржавања секције.	Руководиоци секције
Увођење нових чланова	Промоција рада секције на часовима информатике и програмирања	Руководиоци секције
Редовни састанци	Упознавање са циљем састанка, подела материјала или мултимедијалног садржаја, усвајање нових вештина програмирања и коришћење информационах технологија	Руководиоци секције, ученици
Учешће у промоцији школе	Презентација радова чланова секције на сајму образовања и при посети ученика основних школа.	Руководиоци секције, ученици
Припрема и учешће на такмичењима	Информисање и припрема ученика о такмичењима у организацији Заједнице електротехничких школа, Друштва математичара и међународног такмичења „Дабар“	Руководиоци секције, ученици
Учешће у организацији такмичења и квизова у школи	Припрема рачунарских кабинета, мапирање школе, припрема одговарајућег софтвера за обраду података, припрема софтвера за квизове	Руководиоци секције, ученици
Учешће у ажурирању сајта школе и блога секције	Припрема мултимедијалних садржаја за сајт и блог https://informatickasekcijaprvetehnickeskole.wordpress.com	Руководиоци секције, ученици
Техничка подршка у приредбама	Примена технологија за специјалне ефекте	Ученици

Програм Еколошке секције

Активности	Начин реализације	Носиоци
Планирање рада и активности Еколошке секције	Состављање плана и програма у складу са планом рада школе, еколошким календаром и осталим друштвеним акцијама	Наставник – руководилац секције
Укључивање нових чланова и подела дужности	Промоција рада секције, анкета за заинтересоване ученике.	Руководилац секције и Центар за екологију и одрживи развој
Обележавање значајних датума из еколошког календара	Избор у складу са календаром и могућностима секције, израда промотивног материјала, припрема изложбе и презентације	Руководилац секције са ученицима
Акције за унапређење животне средине	Осмишљавање конкретних акција у оквиру школе и шире околине	Руководилац секције са ученицима и родитељима
Сарадња са локалном самоуправом и канцеларијом за младе	Координиран рад секције и других еколошких организација у граду	Руководилац секције са ученицима

Програм „рН“ клуба

Активности	Начин реализације	Носиоци
Формирање секције	Упитници, разговори са ученицима	Ученици и професори који су заинтересовани за рад у "рН клуб"-у
Планирање активности заједно са ученицима	Израда плана и динамике	Ученици и професори који су заинтересовани за рад у "рН клуб"-у
Обезбеђивање услова рада и припрема унапред договорених производа уз консултације са тимом за безбедност	Праћење активности вршиће се директним учешћем ученика и професора у пројекту	Ученици и професори који су заинтересовани за рад у "рН клуб"-у
Планирање и реализација у виду презентације.	Обележавање међународног дана воде Обележавање међународног дана хране	Ученици и професори који су заинтересовани за рад у "рН клуб"-у
Презентације радова. Посете и демонстрација експеримената	Посета фестивалу науке, Заједничке активности, Сајам образовања, размена информација о ученицима, размена знања и искустава, организација такмичења	Ученици и професори који су заинтересовани за рад у "рН клуб"-у
Анализа постигнутог успеха	Анкета	Психолог школе Задужени професори за рН клуб

Програм Шаховске секције

Шаховска секција постоји са циљем да ученици овладају основним и напредним законитостима и принципима шаховске игре ради формирања њихових радних способности, истрајности, радозналости, креативности, способности планирања и спремности на сарадњу.

Кроз учење шаха стимулише се изграђивање логичког мишљења и јачања толеранције на фрустрацију као битног фактора емоционалне интелигенције. Такође подстиче се преузимање одговорности за сопствене одлуке и развија свест о сопственом напредовању.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Формирање секције- доношење плана рада	Договор о раду и израда плана рада, Пријем нових чланова Анимирање ученика, Писање акционог плана	Водитељи секције Наставници
Упућивање чланова у рад секције.	Презентација рада секције на часовима одељенског старешине	Водитељи секције Ђаци чланови секције
Упознавање са правилима игре	Презентације Читање литературе	Водитељи секције Ђаци чланови секције
Популарисање рада секције у оквиру школе	Организовање турнира Презентовање активности на сајту школе	Чланови секције, Помоћници директора Наставници
Популарисање рада секције на локалном нивоу	Сарадња са другим институцијама (нпр. Шаховским клубовима, другим школама које имају шах секције...) Презентација на сајмовима образовања Учешће на градским такмичењима	Водитељи секције Ђаци чланови секције Тим за промоцију школе

Програм библиотечке секције

Активности	Активности ученика	Активности реализатора	Начин реализације
Упознавање ученика са начином рада у библиотеци	Следе упутства и усвајају стечена искуства у реализацији библиотечког пословања	Упознаје ученике са распоредом и коришћењем библиотечке грађе	Упознавање, упућивање, дијалог, онјашњавање, договарање
Упознавање ученика са правилима коришћења књижног фонда читаонице	Исписати правила на пану	Формирати правила коришћења књижног фонда читаонице	Усмеравање, упућивање, презентација
Рад на сређивању простора школске библиотеке и читаонице	Давање предлога за уређење школске библиотеке	Одабир идејног решења за уређење ентеријера	Давање инструкција за рад, разговор, усмеравање, договарање
Оспособљавање ученика за издавање књига	Издавање књига према датим упутствима (Рад у пару, индивидуални рад)	Упознати ученике са садржајем чланске карте, картом корисника и картом књиге	Објашњавање, упућивање, едукација у примени картица
Информисање корисника библиотеке о новим књигама	Презентују и слажу нове књиге	Подела књига по тематици према узрасту	Коментари, сугестије
Спровођење анкете међу ученицима завршних разреда о књигама које воле да читају.	Провра интересовања ученика за читање.	Сазнање о интересовању ученика за читање.	Анализа и разговор.
Организовање штанда за трампу књига где ће ученици	Провера исправности књига према датим упутствима	Одабир књига према потребама ученика и усмеравање вишка књига на друге установе	Стваралачка метода, истраживачка

размењивати своје књиге.			метода, рекламирање
Рад на сређивању књижног фонда	Провера исправности књига према уптствима	Одабир књига према потребама библиотеке и усмеравање вишка књига на друге установе	Разговор, давање предлога, систематизација
На паноу кроз вид зидних новина развијати културан однос према књизи	Представљају резултате и продукте својих активности (Тимски рад)	Даје предлоге и сугестије у одабиру садржаја зидних новина	Праћење, усмеравање, презентација
Пружање помоћи корисницима библиотеке при избору књига	Повезују своја интресовања са смерницама библиотекара при избору књига	Даје предлоге и сугестије у избору књига	Разговор, коментарисање, објашњавање, упућивање, усмеравање, сугерисање
Учешће у прослави дана школе (сарадња са литерарном и ликовном секцијом)	Представљају резултате и продукте свога рад у прослави Дана школе	Прате и усмеравају рад ученика	Презентација
Организовње књижевних сусрета.	Израда паноа, организовање приредбе – добродошлице, интервјуисање писца	Давање смерница у активностима ученика	Упућивање, праћење, усмеравање, одабирање, презентација
Обележавање Светског дана књиге.	Обавестити ученике о значају овог дана.	Осмислити преставу	Презентација
Посета Градској библиотеци и упознавање са њеним начином рада	Применити стечена знања у раду школске библиотеке са радом у градској библиотеци	Учешће у раду Градске библиотеке	Давање инструкција за рад, прате и усмеравају рад ученика,

9. Програм каријерног вођења и саветовања

Професионална оријентација и каријерно вођење представљају организован систем друштвене делатности на пружању континуиране помоћи појединцу током његовог целокупног каријерног развоја у слободном избору усмерења и опредељења, у образовању и професионалној активности са циљем постизања професионалног идентитета у складу са личним особинама и потребама тржишта рада за појединим занимањима. Они подразумевају скуп активности који доприносе да појединац да формира реалну слику о својим сопственим постигнућима, квалитетима и способностима, да процени сопствене могућности за учење и запошљавање и да планира и управља сопственом каријером.

Каријерно вођење и саветовање је уз професионалну оријентацију један од начина повезивања школе са светом рада.

Школа формира Тим за каријерно вођење и саветовање, у складу са чланом 15. Закона о средњем образовању и васпитању, који има за циљ да прати развој ученика и информисе их о занимањима, образовним профилима, условима студирања и потребама тржишта рада. Школа омогућава формирање зреле и одговорне личности, способне да доноси добро промишљене и одговорне одлуке о властитој професионалној будућности и да их спроводи у дело.

Тим у сарадњи са наставницима реализује праћење индивидуалних склоности ученика. Саветодавни рад обавља се током школовања, и школа, по потреби, сарађује са надлежним установама које се баве каријерним вођењем и саветовањем.

Школа помаже ученицима и родитељима у истраживању могућности за даље учење и запошљавање, односно идентификовање, избор и коришћење бројних информација о професијама, каријери, даљем учењу и образовању и објективно разликовање и формирање сопственог става о томе.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Испитивање способности, склоности и професионалних интересовања ученика	Психолошко тестирање Праћење успеха из појединих предмета Сарадња са наставницима	Одељењске старешине Школски психолог
Идентификовање ученика који нису у стању да прате предвиђене програмске садржаје	Психолошко тестирање Праћење успеха из појединих предмета Сарадња са наставницима	Предметни наставници Одељењске старешине Школски психолог
Идентификовање и усмеравање обдарених ученика	У току наставног процеса Информисање родитеља о могућностима развоја Додатна настава и секције Психолошко тестирање Упућивање у институције које раде са талентима	Предметни наставници Одељењске старешине Школски психолог ИС Петница Регионални центар за таленте

Сарадња са родитељима	Прикупљање података и размена сазнања Саветовање родитеља	Стручни сарадници
Формирање правилних ставова према раду	У редовном наставном процесу, на часовима практичне наставе, часовима грађанског васпитања и часовима одељенског старешине Развијањем ученичког предузетништва Упознавањем са успешним методама учења и рада Развијањем мотивације за рад и запошљавање Стварањем позитивне професионалне етике	Наставници Одељенске старешине Стручни сарадници Наставници грађанског васпитања
Информисање ученика о каријери и свету рада	Посете Сајму образовања и запошљавања, Посете стручним сајмовима. Посете и заједничке акције са компанијама. Родитељи као саветници за информисање о каријери Гостовања успешних бивших ђака Организовање радионица са темама везаним за каријерно вођење и саветовање . Предавања	Наставници Одељенске старешине Стручни сарадници Наставници грађанског васпитања Родитељи Ђаци
Упознавање ученика са студијским програмима факултета	Презентације факултета у Школи Посете факултетима	Помоћници директора Председници стручних већа и подручја рада
Упознавање ученика са могућностима запошљавања у нашој средини	Ангажовање ученика кроз практичну наставу Предавање, Презентација	Компаније у којима се обавља практична настава Национална служба за запошљавање

10. Програм заштите животне средине

Програм заштите животне средине обухвата активности усмерене на јачање и развој свести о значају здраве животне средине, одрживог развоја и очувању и унапређењу природних ресурса.

Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма Еколошке секције, заједничким истраживањем и акцијама локалне самоуправе и школе.

Циљ друштвено-корисног рада је да васпитава ученике да добровољним радом самостално и у оквиру друштвено-организованих активности у слободном времену, доприносе стварању и унапређивању услова живота и рада људи у ужој и широј друштвеној заједници.

Задаци су:

- развијање навика ученика да стално и рационално обављају различите послове рада задовољавања личних потреба, потреба породице и друштвене средине;
- стицање навика и одговорности за чување и естетски изглед средине у којој ученик учи, ради и живи;
- развој и неговање урбане и комуналне културе;
- развијање свести о потреби колективног рада и принципима који се примењују у акцијама и активностима друштвено-корисног рада;
- развијање осећања одговорности за преузете обавезе и радне задатке уз неговање радне културе ученика и спремности за сарадњу.

План друштвено-корисног рада је саставни део годишњег плана рада, а потребно је истаћи активности као што су уређење школског дворишта, хола школе, уређење кабинета, помоћног кабинета, паноа и зидних новина, израда шема, графикона и других наставних учила, дежурство у клубу ученика, и др.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Подршка раду Еколошке секције	Састављање плана и програма у складу са планом рада школе, еколошким календаром и осталим друштвеним акцијама. Промоција рада секције, анкета за заинтересоване ученике	Руководилац секције, Директор, Савет родитеља,
Акције за унапређење животне средине (уређење школског дворишта, хола школе, уређење кабинета, помоћног кабинета, паноа и зидних новина)	Осмишљавање конкретних акција у оквиру и шире околине	Еколошка секција, остали ученици, наставници и родитељи
Учешће у обележавању значајних датума из еколошког календара	Избор у складу са календаром и могућностима секције, израда промотивног материјала, припрема изложбе и презентације	Еколошка секција, остали ученици и наставници Центар за екологију и одрживи развој
Јачање свести ученика о значају здраве животне средине, одрживог развоја и очувању и унапређењу природних ресурса	Израда тематских плаката и њихово излагање у школи. Промоција рада Еколошке секције на сајту школе	Еколошка секција Тим за ажурирање сајта школе
Сарадња са локалном самоуправом и канцеларијом за младе	Координиран рад секције и других еколошких организација у граду	Еколошка секција Центар за екологију и одрживи развој

11. Програми заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања

Ове програме у школи дефинише тим за безбедност и заштиту ученика од насиља.

Заштита ученика од насиља, злостављања и занемаривања је перманентна и све активности се континуирано спроводе. Општи циљ Програма за заштиту ученика од насиља је унапређивање квалитета живота ученика применом:

- мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика
- мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у установама.

Превентивне активности школа креира у складу са анализом стања и увидом у присутност насиља у својој средини, а на основу:

- учесталости инцидентних ситуација и броја пријава насиља;
- заступљености различитих врста насиља;
- броја повреда;
- сигурности објекта, дворишта и сл.

За планирање превентивних активности и анализу стања важни су:

- **процена реализованих обука за запослене и потреба даљег усавршавања;**
- број и ефекти реализованих акција које промовишу сарадњу, разумевање и помоћ;
- степен и квалитет укључености родитеља у живот и рад установе и др.

Интервентне активности (процедуре и поступци интервенције у заштити деце од насиља).

Да би интервенција у заштити ученика била планирана и реализована на најбољи начин, неопходно је узети у обзир следеће критеријуме:

- да ли се насиље дешава или постоји сумња на насиље;
- где се дешава - да ли се дешава у установи или ван ње;
- ко су учесници/актери насиља, злостављања и занемаривања;
- облик и интензитет насиља, злостављања и занемаривања.

На основу ових критеријума врши се процена нивоа ризика за безбедност ученика и одређују поступци и процедуре.

У складу са проценом нивоа ризика и законском регулативом, доноси се одлука о начину реаговања:

- случај се решава у установи;
- случај решава установа у сарадњи са другим релевантним установама;
- случај се прослеђује надлежним службама.

Протокол поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање је објављен 2009./2010. и обавезује све запослене да морају да делују у складу са законом и овим Протоколом.

Насиље међу ученицима

Редослед поступања у интервенцији:

1. Сазнање о насиљу - откривање је први корак у заштити деце/ученика од насиља. Оно се у установи најчешће одвија на два начина:

- опажањем или добијањем информације да је насиље у току;
- сумњом да се насиље дешава на основу:
  - препознавања спољашњих знакова или специфичног понашања детета/ученика и породице, или
  - путем поверавања, непосредно – од стране самог детета/ученика и/или посредно – од стране треће особе (вршњака, родитеља, старатеља...).

2. Прекидање, заустављање насиља - свака одрасла особа која има сазнање о насиљу (дежурни наставник, учитељ/васпитач/разредни старешина, предметни наставник, сваки запослени у установи) у обавези је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати помоћ (уколико процени да самостално не може да прекине насиље).
3. Смиривање ситуације подразумева обезбеђивање сигурности за дете/ученика, раздвајање, разговор са актерима...
4. Консултације се остварују непосредно по појави сумње и/или по стицању информација о насиљу. Обављају се у оквиру установе: са колегом, са Тимом за заштиту деце/ученика од насиља, са психологом, педагогом, директором.
- У зависности од сложености ситуације, консултације се могу обавити и са службама изван установе: са надлежном службом локалног центра за социјални рад, специјализованом службом локалне здравствене установе.
- ВАЖНО:** Приликом консултација са колегама унутар и/или изван установе обавезно је поштовати принцип поверљивости, као и принцип заштите и најбољег интереса ученика.
5. Након откривања насиља и обављених консултација са релевантним стручњацима и/или институцијама, могуће је, у зависности од тежине, предузети следеће акције:
- предузимање неопходних мера на нивоу установе (информисање родитеља о насиљу или особе од поверења у случајевима сумње на насиље у породици, договор о заштитним мерама према деци/ученицима, предузимање законских мера и организовање посебних програма оснаживања деце/ученика за конструктивно поступање у ситуацијама насиља);
  - по потреби укључивање надлежних служби:
    - Дом здравља;
    - Министарство унутрашњих послова, школског полицајца, у случајевима када је детету потребна физичка заштита или када постоји сумња да је учињено кривично дело или прекршај;
    - Центар за социјални рад у року од три наредна радна дана од дана дешавања насиља.
- Подношење пријаве надлежној служби или било какав контакт са било којом од њих, обавеза је директора установе. Комуникација се одвија у усменој и писаној форми. Пријава треба да садржи податке о детету/ученику и породици, који су у том моменту познати, инциденту или проблему везаном за тог ученика тј. разлоге за упућивање.
- Пре пријаве потребно је обавити разговор са родитељима или старатељима, осим ако тим установе процени да ће тиме бити угрожена безбедност детета/ученика.
- ВАЖНО:** У образовно-васпитном систему нема места за истрагу и доказивање злостављања и занемаривања.

6. Праћење ефеката предузетих мера

Тим за заштиту деце/ученика је у обавези да, у сарадњи са запосленим у установи и релевантним установама, прати ефекте предузетих заштитних мера.

У оквиру мера заштите планирају се и активности којима ће се обезбедити реинтеграција или поновно укључивање свих учесника насиља у заједницу установе и њихов даљи безбедан и квалитетан живот и рад у установи. План реинтеграције ће зависити од фактора као што су: врста и тежина насилног чина, последице насиља по појединца и колектив, број учесника и сл.

План сарадње са медијима

План сарадње са медијима представља један важан корак у превенцији насиља.

Информисање које се реализује преко медија усмерено је на све чланове локалне заједнице – ученике, родитеље, чланове школског одбора, представнике управе локалне заједнице и све друге који су заинтересовани

за безбедност и здрав развој наше деце.

Информисање има за циљ подизање нивоа обавештености свих интересних група о насиљу, његовим облицима и присутности у датој установи, факторима који утичу на појаву насиља и мерама које установа предузима у превенцији.

Комуникација са медијима је нарочито важна у кризним ситуацијама, јер ће медији увек бити заинтересовани за такве догађаје у школи. Начин на који ће се информације размењивати зависи од врсте установе и капацитета запослених, мора се водити рачуна о поверљивости одређених информација и поштовати приватност ученика, родитеља и запослених.

Особа задужена за комуникацију и сарадњу са медијима бира се у оквиру тима сваке школске године. Као члан тима она ће имати двоструку одговорност у случају кризне ситуације: да се ученици и запослени заштите и да одговори на друштвену забринутост.

Унутрашња заштитна мрежа(улога и одговорности)

ДЕЖУРНИ НАСТАВНИК: дежура у складу са распоредом; уочава и пријављује случај; покреће процес заштите детета (реагује одмах у случају насилног понашања, користећи неку од стратегија; обавештава одељењског старешину о случају; евидентира случај; сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља.

ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА: уочава случајеве насилног понашања и реагује одмах; учествује у процесу заштите деце; разговара са учесницима насиља; информише родитеље и сарађује са њима; по потреби, сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља; прати ефекте предузетих мера; евидентира случај и води документацију; по потреби, комуницира са релевантним установама.

ТИМ: уочава случајеве насилног понашања; покреће процес заштите детета, реагује одмах; обавештава одељењског старешину и сарађује са њим; по потреби, разговара са родитељима; пружа помоћ и подршку ученицима, наставницима; разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите; обавља консултације, предлаже заштитне мере, прати ефекте предизетих мера; по потреби, сарађује са другим установама; евидентира случај, планира и остварује превентивне и интервентне активности у сарадњи са свим другим релевантним чиниоцима у и ван школе.

ПСИХОЛОГ и ПЕДАГОГ: анализира и евидентира случајеве насилног понашања; покреће процес заштите детета, реагује одмах; обавештава одељењског старешину и сарађује са њим; по потреби, разговара са родитељима; пружа помоћ и подршку ученицима, наставницима; разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите; обавља консултације, предлаже заштитне мере, прати ефекте предизетих мера; по потреби, сарађује са другим установама;

ПОМОЋНО-ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ: дежура по распореду; прекида насиље; уочава и пријављује случајеве насилног понашања директору.

УЧЕНИЦИ: уочавају случајеве насилног понашања; траже помоћ одраслих; пријављују одељењском старешини или наставнику; учествују у превентивним и интервентним активностима и мерама заштите.

Спољашња заштитна мрежа

У неким ситуацијама, договор о заштитним мерама подразумева укључивање и других институција и предузимање законских мера. Улоге образовно-васпитних установа у поступцима који се воде у другим институцијама регулисане су Општим протоколом

(Образац за укључивање других институција, Прилог бр. 16).

По потреби укључују се надлежне службе:

- ДОМ ЗДРАВЉА
- МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, ШКОЛСКОГ ПОЛИЦАЈЦА – у случајевима када је детету потребна физичка заштита или када постоји сумња да је учињено кривично дело или прекршај;
- ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД – у року од три наредна радна дана од дана дешавања насиља (3. ниво насиља).

Подношење пријаве надлежној служби обавеза је директора установе. Пријава се подноси у усменој и писаној форми. Пријава садржи податке о ученику и породици, који су у том моменту познати, и разлоге за упућивање.

Пре пријаве потребно је обавити разговор са родитељима, осим ако тим установе процени да ће тиме бити угрожена безбедност ученика.

12. Програм школског спорта

Ради развоја и практиковања здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности, школа поред наставе реализује и програм школског спорта.

Школским спортом су обухваћени сви ученици кроз одељењска такмичења и припреме за такмичења. Школа обавља припреме и такмичења у складу са школским програмом и може да сарађује и са локалним спортским организацијама.

У школи постоје следеће спортске секције за: стони тенис, пливање, стрељаштво, одбојку, атлетику, мали фудбал, рукомет и кошарку.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Организација школских такмичења	Тестирања и селекција чланова екипа и појединаца	Професори физичког васпитања
Учешће школских екипа и појединаца на такмичењима у организацији спортског савеза Србије	Школа је члан Савеза за школски спорт који организује овај ниво такмичења	Професори физичког васпитања
Реализација турнира у малом фудбалу, стоном тенису и баскету	Пријављивање екипа, организација утакмица	Професори физичког васпитања и остатак колектива по потреби
Реализација хуманитарних утакмица између екипа наставника и ученика	Поводом помоћи у лечењу болесног ученика у нашој средини организује се утакмица и наставници и публика доирају новац	Професори физичког васпитања и остатак колектива, ђачки парламентом
Кросеви и пешачења	Учешће у кросу РТС-а и трци „За срећније детињство”	Професори физичког васпитања и ученици

13. Програм сарадње са локалном самоуправом

Сарадња са локалном самоуправом, која укључује и сарадњу са канцеларијама за младе у јединицама локалне самоуправе, остварује се на основу програма који чини део школског програма и део развојног плана школе.

Школа прати, укључује се у дешавања у локалној самоуправи, и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развој школе.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Проналажење могућности за адаптацију школског простора укључујући решавање акутног и хроничног питања замене дотрајалих прозора школе.	Перманентна комуникација управе школе са управом Града Крагујевца, школском управом и другим органима којима је образовање компетенција број 1.	Школски одбор, директор
Сарадња са школском управом Града Крагујевца	По свим питањима са становишта образовања и васпитања и рада на пројектима хуманитарног карактера	Школски одбор, директор и наставници
Сарадња са Управом града - Градским већем за образовање, информисање и културу	Спровођење одлука Градског већа од значаја за рад школе. Предлози Градском већу за подршку и помоћ успешнијем функционисању школе и остваривању циљева образовања	Директор
Сарадња са Универзитетом у Крагујевцу	Размена информација значајних за рад школе. Стручно усавршавање наставника, специјалистичке и докторске студије на факултетима. Менторски рад наставника школе са студентима. Организовање промоција уписа на факултете. Унапређивање и осавремењивање васпитно-образовног рада у нашој школи	Школски одбор, директор, наставници, ђачки парламент
Сарадња са Канцеларијом за младе	Конкурс за финансирање омладинских пројеката у оквиру програма МЛАДИ СУ ЗАКОН у 2014.	Школски одбор и ђачки парламент

Оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и самостално доношење правилних одлука. Развијање свести о неопходности сталног усавршавања	Радионице и трибине, тестирање, састанци	Национална служба за запошљавање Града Крагујевца
Сарадња са Институтом за јавно здравље Града Крагујевца у циљу превенције болести зависности	Радионице и трибине	Наставници грађанског васпитања и педагошко психолошка служба
Сарадња са Центром за социјални рад	Развој и унапређење дечјих права	Наставници грађанског васпитања и педагошко психолошка служба

14. Програм сарадње са породицом

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења.

Програмом сарадње са породицом школа дефинише области, садржај и облике сарадње са родитељима, односно старатељима ученика, који обухватају детаљно информисање и саветовање родитеља, укључивање родитеља у активности школе, консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, ваннаставних, организационих и финансијских питања и то ради унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности образовно-васпитних утицаја.

Сарадња са родитељима се остварује непосредним и посредним деловањем.

- **Посредна сарадња** се остварује преко Школског одбора, школских тимова и преко представника у Савету родитеља, писменим путем и помоћу школског сајта.
- **Непосредна сарадња** се одвија на родитељским састанцима и у индивидуалним контактима родитеља са одељенским старешином, стручним сарадницима, наставницима и руководиоцима школе.

Сваки одељенски старешина одржава најмање 5 родитељских састанака и то: на почетку школске године и на крају сваког класификационог периода. Одељенске старешине раде за своја одељења планове рада са садржајима. Поред редовних родитељских састанака одржавају се и ванредни састанци, на захтев родитеља или школе, ради решавања конкретних проблема или едукативне природе.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Комуникација школе и породице	<ul style="list-style-type: none"> - редовно и правовремено информисање родитеља о активностима у школи - организовано време и простор за пријем родитеља - размена информација значајних за развој детета 	<ul style="list-style-type: none"> - одељењске старешине - администратор сајта школе - предметни наставници - помоћници директора - директор - школски психолог
Подршка остваривању родитељске улоге	<ul style="list-style-type: none"> - саветовање и едукација родитеља за одговорно родитељство и/или помоћ у учењу - сарадња са установама у циљу помоћи родитељима 	<ul style="list-style-type: none"> - школски психолог
Укључивање родитеља у наставни и васпитни процес	<ul style="list-style-type: none"> - родитељи учествују у изради школског програма - родитељи су чланови тима за развојно планирање - родитељи учествују у прављењу ИОП - присуство родитеља на настави и ваннаставним активностима (родитељи предавачи и учесници) - едукација родитеља за правилну и ефикасну помоћ у учењу 	<ul style="list-style-type: none"> - руководиоци тимова - школски психолог - предметни наставници
Укључивање родитеља у активности школе	<ul style="list-style-type: none"> - родитељи - предавачи по позиву - родитељи присуствују и организују школске свечаности - родитељи као саветници за информисање о каријери 	<ul style="list-style-type: none"> - предметни наставници - помоћници директора - директор - школски психолог
Укључивање родитеља у процес управљања школом	<ul style="list-style-type: none"> - родитељи учествују у изради школског програма - родитељи учествују у Савету родитеља - родитељи учествују у Школском одбору - родитељи учествују у раду тимова и актива - родитељи учествују у раду одељењских већа 	<ul style="list-style-type: none"> - руководиоци тимова - помоћници директора - директор

15. Програм излета и екскурзија

Екскурзије су посебан облик образовно- васпитног рада који се реализује изван школске учионице у циљу непосредног проучавања наставног градива које се не може обрадити у учионици, а и због потребе да се повеже теорија са праксом.

Школа планира извођење излета и екскурзија, на начин и под условима утврђеним наставним планом и програмом.

Програм излета и екскурзија саставни је део и годишњег плана рада школе.

Приликом извођења излета и екскурзије нарочито се води рачуна о свим видовима заштите и безбедности ученика.

Програм екскурзија прихвата Савета родитеља за сва четири разреда. Све екскурзије имају стручни и едукативни карактер.

Разред	Дестинација	Трајање
Први разред	Екскурзија: -Обилазак источне Србије (Лепенски Вир, хидроелектрана „ Ђердап“, Сребрно језеро)	2 дана
	Излет: Обилазак манастира Србије (Љубостиња , Жича, Сопоћани, Ђурђеви Ступови, Студеница)	1 дан
Други разред	Екскурзија: Грчка, Охрид	4 дана
	Излет: Обилазак Ваљевских или Овчарско-Кабларских манастира	1 дан
Трећи разред	Екскурзија: Будимпешта, Праг и Беч	5 дана
	Излет: Манастири Фрушке горе	1 дан
Четврти разред	Екскурзија: Италија, Француска, Монако и Шпанија (Барселона)	8 дана
	Излет: Манастир Острог	2 дана
	Посета Високој електротехничкој школи у Београду	1 дан
Сви ученици	Посета сајмова у Београду и Новом саду	1 дан

16. Програм безбедности и здравља на раду

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности школе, родитеља и локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

Активности	Начин реализације	Носиоци посла
Обука запослених за безбедан и здрав рад	Усмено излагање , практичне вежбе	Наставници биологије, запослени Дома здравља
Обука запослених за пружање прве помоћи и провера теоријске и практичне оспособљености	Усмено излагање , практичне вежбе Израда тестова	Запослени Дома здравља
Периодични прегледи и испитивање опреме за рад	Одржавање средства и опреме за рад, електричне инсталације, грејање и друге инсталације	Координатори практичне наставе, домар, овлашћени сервис
Управљање отпадом и смећем	Усмено излагање, презентација	Наставници Хемије и Технологије
Обука помоћног особља о правилном и безбедном коришћењу средстава за хигијену	Усмено излагање , презентација	Наставници Хемије и Технологије
Ангажовање постојећих ресурса школе за стварање безбедног и подстицајног окружења	Према програму Тима за спречавање насиља, злостављања и занемаривања	Директор, наставници

17. Ученичке организације у школи

У школи се организује Ученички парламент и он предлаже свој програм рада, у складу са Законом. Начин рада Ученичког парламента одређује се актом школе.

Ученички парламент се повезује са организацијама ван школе (Црвени крст, Канцеларија за младе, Омладина ЈАЗАС-а) у складу са законом.

Активности	Начин	Носиоци
Конституисање скупштине ђачког парламента.	Консултације ученика са тимом за праћење рада ђачког парламента.	Чланови тима Директор школе
Координација рада ђачког парламента са осталим ученицима и са наставницима	Консултацијама олакшати ученицима рад и пружити подршку и помоћ на састанцима владе, наставничког већа, скупштине	Чланови тима Наставници и остали ученици школе који нису чланови парламента
Информисање ученика о раду школе и укључивање у стручне органе школе	Присуство седницама, изношење сугестија и предлога у циљу унапређења васпитно – образовног процеса и имплементације дечјих права.	Чланови парламента
Учешће у културним активностима школе (нпр. Дана Школе, обележавање Светског дана мира, Међународног дана породице и дана толеранције)	Трибине, радионице, уличне акције и медијаторска обука као превенција насиљу и конструктивно решавање сукоба.	Чланови парламента
Учешће у спортским активностима школе	Техничка и логистичка подршка, промоција, пријављивање, редарство. Организација хуманитарних турнира (одбојка, кошарка)	Чланови парламента
Школска /вршњачка медијација.	Учење техника за одбрану од манипулације и њихова примена у медијацији. Практични примери тих знања у медијацији	Вршњачки тим

Могућност подношења и реализације различитих пројеката, кроз које могу да остваре жељене активности	Евидентирање проблема, дефинисање општег и специфичних циљева, кораци у планирању реализације акције коришћењем СМАРТ принципа.	Координатори ђачког парламента; Министарства
Учешће у промоцији школе и школског етоса	Техничка и логистичка подршка, сарадња са наставницима Организација прикупљања новца за новогодишње пакете за социјално угрожене ученике.	Чланови парламента, наставници, ученици
Посета чланова ђачког парламента највишим органима власти у РС	У организацији Канцеларије за младе	Чланови парламента
Радионице о превенцији болести зависности и ризичног понашања	У сарадњи са школским педагогом, психологом, социологом, полицајцем, Саветом родитеља, Омладином ЈАЗАС-а	Чланови парламента и стручни сарадници школе
Сарадња са ђачким парламентима средњих школа	Заједничке активности у циљу превенције полних преносивих болести. Проказивање филма. Трибине.	Министарство информисања при парламенту
Подршка у професионалној оријентацији	Сарадња са факултетима. Обезбеђивање термина, простора, техничких услова, обавештавање матураната.	Чланови парламента

18. Програм за унапређење школске средине и стварање средине подстицајне за учење

Средина за учење представља сложено окружење у коме се одвијају образовне активности. Подстицајна средина за учење је свако окружење у коме се учење заиста и догађа. Она се посматра са физичког, социјалног, психолошког и педагошког аспекта.

Физички аспект средине за учење односи се на безбедност и простор, јер разноврсно опремељен простор је подстицајан за учење. Ученици су потпуно укључени у процес учења ако се налазе у психолошки и социјално сигурној и безбедној средини. Потребно да се осећају прихваћено и поштовано. Психолошка димензија средине за учење је подстицајна уколико изазива учење, радозналост, доживљај задовољства и постигнућа при учењу, уважава индивидуалне разлике ученика и

гради самопоуздање. Социјална димензија средине за учење је повољна кад не постоје ни отворени ни прикривени видови дискриминације ни сегрегације, сви се осећају безбедно и имају једнаке шансе за напредак у средини у којој је комуникација отворена и негује се сарадња.

Активности	Начин реализације	Носиоци
Реновирање и осавремењивање учионица и кабинета	Ангажовање свих учесника у образовном процесу (руководство школе појачаним обраћањем донаторима, родитељи конкретним ангажовањем у реновирању простора, наставници и ученици у оквиру наставе и ваннаставних активности). Учешће на конкурсима и у пројектима који обезбеђују нова наставна средства.	Руководство школе Наставници и ученици Родитељи
Уређење школског дворишта	Редовно одржавање дворишта као део друштвено-корисног рада ученика.	Наставници и ученици
Примена савремених наставних метода и приступа учењу	Наставници примењују: -пројектну наставу, -тематску наставу, -информационе технологије у настави, -саморегулисано учење, -добровољно ангажовање родитеља на часовима који су уско везани за њихову професију.	Наставници Стручни сарадници Ученици Родитељи
Целоживотно учење наставника као најважнијег фактора у креирању подстицајне средине за учење	Размена искустава наставника (чланова различитих стручних већа). Похађање акредитованих семинара и семинара интерног (неформалног) стручног усавршавања. Организација угледних и огледних часова. Педагошко-инструктивни рад са наставницима приправницима. Менторски рад са приправницима и студентима.	Наставници Стручни сарадници

19. Програм оријентације ка општим међупредметним компетенцијама ученика

Наставни програми предмета свих образовних профила дефинишу своје образовне циљеве и омогућавају координисан и симултан рад две или више дисциплина при обради једне теме (корелација међу предметима). Сада су дефинисане нове области, релевантне за лични, професионални и социјални развој и функционисање појединца, у којима се компетентност стиче флексибилним и динамичним интегрисањем и применом предметних знања.

Динамика промена које доносе нове технологије у свету рада, као и социјалне промене, постављају пред образовни систем захтев да се развијају компетенције за нове и промењене послове, али и компетенције за прихватање и прилагођавање променама.

Овако схваћене компетенције излазе из оквира традиционалних школских предмета и ангажују школска знања на припреми ученика да буду конкурентни и функционални у садашњем и будућем образовном и професионалном простору и да компетентно и активно реализују своје грађанске улоге. Оријентација образовног процеса ка међупредметним компетенцијама не значи увођење нових предмета нити додатних часова тематски посвећених одређеној компетенцији. Основна промена коју доноси оријентација ка компетенцијама огледа се у динамичнијем и ангажованијем комбиновању знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену. То се постиже сарадњом и координацијом активности више наставника, односно предмета и иновирањем начина рада на часу. Сваки час је прилика да се ради и на међупредметним компетенцијама, а амбијент који их подржава подразумева:

- стављање ученика у ситуације које траже истовремену употребу предметних и међупредметних компетенција (то се дешава увек када од ученика очекујемо да неко знање примени у ситуацијама које нису реплике или једноставне модификације ситуације у којој је знање усвојено, већ нове, различите ситуације);
- активности истраживања и стварања нових продуката;
- стварање баланса између индивидуалних и групних активности, тако да се развије лична одговорност према обавезама и користе потенцијали групе;
- активно и конструктивно учествовање у животу локалне заједнице; иницирање хуманитарних активности и активности које доприносе подизању квалитета живота и солидарности у локалној заједници.

Међупредметне компетенције представљају корак више у разумевању градива и примени наученог, а одговорност за њихово развијање носе сви наставници и школски предмети. То значи да подржавање општих и међупредметних компетенција тражи заједничко планирање на нивоу школских тимова, примену интерактивних и активних облика учења, као и већу аутономију школе и наставника у реализацији образовних исхода.

Међупредметне компетенције су: Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Рад с подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Решавање проблема, Сарадња, Одговорно учешће у демократском друштву, Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција, Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.

1. Компетенција за целоживотно учење

Лични и професионални развој појединца превасходно почива на његовој способности да управља процесом учења. Ученик треба да буде оспособљен да иницира учење, да изабере стратегије учења и дизајнира контекст у којем учи, да прати и контролише напредак током учења, да управља учењем у складу са намерама и циљем који има. Ученик уме да пронађе и асимилије нова знања и вештине, користећи претходно учење и ваншколско искуство. Свестан је процеса учења, могућности и тешкоћа у учењу; уме да превазиђе тешкоће и да истраје у учењу. Примењује знања у различитим ситуацијама у зависности од карактеристика ситуације и сопствених циљева.

Компетенција за целоживотно учење се код ученика развија кроз програме свих предмета образовног профила, као и на часовима Одељењског старешине и подразумева да ученик:

- Уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим.
- Активно конструише знање; уочава структуру градива, активно селекује познато од непознатог, битно од небитног; уме да резимира и елаборира основне идеје.
- Ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења.
- Познаје различите врсте текстова и уме да изабере адекватну стратегију читања.
- Разликује чињенице од интерпретација, ставова, веровања и мишљења; препознаје и продукује аргументацију за одређену тезу, разликује аргументе према снази и релевантности.
- Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе.

2. Комуникација

Ученик влада различитим модалитетима комуникације и користи их на сврсисходан и конструктиван начин када комуницира у приватном, јавном, образовном и професионалном контексту. Ученик прилагођава начин и средства комуникације карактеристикама ситуације (сврси и предмету комуникације, комуникационим капацитетима и карактеристикама партнера у комуникацији итд.). Користи на одговарајући и креативан начин појмове, језик и стил комуникације који су специфични за различите научне, техничке и уметничке дисциплине. У комуникацији са другима уме да изрази себе (своје мишљење, осећања, ставове, вредности и идентитете) и да оствари своје циљеве на позитиван, конструктиван и аргументован начин поштујући и уважавајући другог. Критички процењује садржај и начин комуникације у различитим комуникативним ситуацијама. Ученик има развијену свест о значају позитивне и конструктивне комуникације и активно доприноси неговању културе дијалога у заједницама којима припада.

Компетенција за комуникацију подразумева да ученик:

- Активно доприноси неговању културе дијалога, уважавању и неговању различитости и поштовању основних норми комуникације.
- Ученик познаје специфичне карактеристике различитих модалитета комуникације (усмена и писана, непосредна и посредована комуникација, нпр. телефоном, преко интернета).
- Уме јасно да искаже одређени садржај, усмено и писано, и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације: поштује жанровске карактеристике, ограничења у погледу дужине, намену презентације и потребе аудиторијума.

-Уважава саговорника – реагује на садржај комуникације, а не на личност саговорника; идентификује позицију (тачку гледишта) саговорника и уме да процени адекватност аргументације и контрааргументације за тупозицију.

-У ситуацији комуникације, изражава своје ставове, мишљења, осећања, вредности и идентитете на позитиван, конструктиван и аргументован начин како би остварио своје циљеве и проширио разумевање света, других људи и заједница.

-Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.

Компетенција за комуникацију се код ученика развија кроз програме свих предмета образовног профила, а нарочито кроз програме :

- општеобразовних предмета као што су: Српски језик и књижевност, Страни језик, Историја, Географија, Музичка уметност, Ликовна култура, Социологија, Устав и права грађана, Филозофија, Рачунарство и информатика, Биологија, Грађанско васпитање, Верска настава и

- стручних предмета као што су: Економика и организација предузећа, Предузетништво, Пројектовање електричних инсталација и осветљења, Информационо-комуникационе технологије, Мултимедијални сервиси, Мултимедијалне комуникације, Пројектовање и израда техничке документације, Пословне комуникације, Програмирање, Рачунарске мреже и комуникације, Електронско пословање, Управљање пројектима, Организација грађења, Разрада пројекта, Одрживи развој у грађевинарству, Пројекти конверзације и ревитализације, Урбанизам, Аутоматска обрада података.

3. Рад с подацима и информацијама

Ученик разуме значај коришћења поузданих података за рад, доношење одлука и свакодневни живот. Користи знања и вештине из различитих предмета да представи, прочита и протумачи податке користећи текст, бројеве, дијаграме и различите аудио- визуелне форме. Ученик користи различите изворе информација и података (библиотеке, медије, интернет, личну комуникацију, итд.) и критички разматра њихову поузданост и ваљаност. Ефикасно проналази, селектује и интегрише релевантне информације из различитих извора.

Компетенција за рад с подацима и информацијама подразумева да ученик:

-Зна да је за разумевање догађаја и доношење компетентних одлука потребно имати релевантне и поуздане податке.

-Уме да пореди различите изворе и начине добијања података, да процењује њихову поузданост и препозна могуће узроке грешке.

-Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује.

-Користи информационе технологије за чување, презентацију и основну обраду података.

-Зна разлику између података и њиховог тумачења, зна да исти подаци, у зависности од контекста, могу имати различита тумачења и да тумачења могу да буду пристрасна.

-Разуме разлику између јавних и приватних података, зна које податке може да добије од надлежних институција и користи основна правила чувања приватности података.

Компетенција за рад с подацима и информацијама се код ученика развија кроз програме свих предмета образовног профила, а нарочито кроз програме предмета: Математика, Рачунарство и информатика, Информационо-комуникационе технологије, Мултимедијални сервиси, Пројектовање и израда техничке документације, Програмирање, Базе података, Електронско пословање, Управљање пројектима, Одрживи развој у грађевинарству, Урбанизам, Аутоматска обрада података, Контрола квалитета, сировина и производа, Рачунарска графика и мултимедија, Електрични и електронски системи на возилу, Електрична мерења, Заштита информационих система, Грађевинске конструкције, Инструменталне методе анализе, Испитивање у технолошкој производњи итд.

4. Дигитална компетенција

Ученик је способен да користи расположива средства из области информационо- комуникационих технологија на одговоран и критички начин ради ефикасног испуњавања постављених циљева и задатака у свакодневном животу, школовању и будућем послу.

Дигитална компетенција подразумева да ученик:

-Уме да претражује, процењује релевантност и поузданост, анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа ИКТ средства (уређаје, софтверске производе и електронске услуге).

-Изражава се у електронском облику коришћењем одговарајућих ИКТ средстава, укључујући мултимедијално изражавање и изражавање са елементима формално дефинисаних нотација карактеристичних за коришћена ИКТ средства (нпр. адресе, упити, команде, формуле, процедуре и сл. изражене у одговарајућој нотацији).

-Помоћу ИКТ уме да представи, организује, структурира и форматира информације користећи на ефикасан начин могућности датог ИКТ средства.--Приликом решавања проблема уме да одабере одговарајућа ИКТ средства, као и да прилагоди начин решавања проблема могућностима тих ИКТ средстава.

-Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу.

-Препознаје ризике и опасности при коришћењу ИКТ и у односу на то одговорно поступа.

Дигитална компетенција се код ученика развија кроз програме свих предмета јер су уведене иновативне методе у настави које подразумевају употребу рачунара, таблета, паметних телефона, пројектора, паметне табле.

Посебно развијање дигиталне компетенција код ученика спроводи се у стручним предметима свих образовних профила због неопходне примене рачунара у свим занимањима.

5. Решавање проблема

Ученик ангажује своје индивидуалне капацитете (знање из различитих предмета, искуство стечено изван школе, као и интелектуалне, емоционалне и социјалне способности) и друге ресурсе који му стоје на располагању (различити извори информација, алати, књиге, искуство других ученика, наставника и других особа из школског и ваншколског окружења, итд.), селективно и сврсисходно их користи, истрајава у решавању проблема и проналази/осмишљава делотворно решење за јасно или релативно јасно дефинисане проблемске ситуације за које не постоји очигледно решење, а које се јављају током учења и приликом учешћа у животу школе.

Компетенција за решавање проблема подразумева да:

-Испитујући проблемску ситуацију, ученик идентификује ограничења и релевантне карактеристике проблемске ситуације и разуме како су оне међусобно повезане.

-Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.

-Ученик упоређује различита могућа решења проблемске ситуације преко релевантних критеријума, уме да објасни шта су предности и слабе стране различитих решења и да се определи за боље решење.

-Ученик припрема примену изабраног решења, прати његову примену усклађујући се са новим знањима које стиче током примене датог решења и успева да реши проблемску ситуацију.

-Ученик вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство са истим или сличним проблемским ситуацијама.

Компетенција за решавање проблема се код ученика развија на кроз програме предмета Математика, Физика, Хемија и свих стручних предмета.

6. Сарадња

Ученик је способан да се у сарадњи са другима или као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката. Учествује у заједничким активностима на конструктиван, одговоран и креативан начин афирмишући дух међусобног поштовања, равноправности, солидарности и сарадње. При томе ученик:

-Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.

-Допринноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада.

-Активно слуша и поставља релевантна питања поштујући саговорнике и сараднике, а дискусију заснива на аргументима.

-Конструктивно доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштује друге као равноправне чланове групе.

-Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран, истрајан и креативан начин.

-Учествује у критичком, аргументованом и конструктивном преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе.

Компетенција за сарадњу се код ученика развија кроз програме свих предмета применом групног облика наставе, спровођењем лабораторијских вежби, израдом пројеката на блок настави, учешћем ученика у секцијама и тимским такмичењима.

7. Одговорно учешће у демократском друштву

Ученик је способан да активно, компетентно, критички и одговорно учествује у животу школе, заједница којима припада, као и у ширем демократском друштву, руководећи се правима и одговорностима које има као припадник заједнице и као грађанин. Прихвата и поштује друге као аутономне и једнако вредне особе. Својим активностима у заједници доприноси заштити и неговању људских и мањинских права, хуманистичких вредности и основних демократских вредности и принципа. Користи право избора

културе, субкултуре и традиције које ће неговати и афирмисати, поштујући право других да негују и афирмишу другачије културе, субкултуре и традиције. Поштује равноправност различитих заједница и њихових традиција и идентитета. Посебно води рачуна о могућој маргинализацији или дискриминацији своје или других заједница и активно изражава солидарност са онима који су дискриминисани или маргинализовани. Уме да се удружује са другима како би ангажовано, толерантно, аргументовано и критички заступали одређене ставове, интересе и политике поштујући права оних који заступају супротстављене иницијативе, као и правила и процедуре за доношење одлука. Ученик:

-Активно учествује у животу школе и заједнице тако што поштује друге учеснике као једнако вредне аутономне особе и њихова људска и мањинска права и тако што се супротставља различитим формама насиља и дискриминације.

-Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога.

-Критички и аргументовано учествује у разматрању отворених питања за која је заинтересован поштујући разлике у мишљењу и интересима и даје лични допринос постизању договора.

-Има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у којем живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена.

-Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције и тако доприноси духу интеркултуралности.

-На изборима уме да се определи за политичке идеје и програме за које сматра да на најбољи начин доприносе остварењу личне и друштвене добити и поштује право других на другачије опредељење.

-Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима.

Компетенција за одговорно учешће у демократском друштву се код ученика развија кроз програме предмета: Српски језик и књижевност, Страни језик, Историја, Географија, Социологија, Етика, Устав и права грађана, Филозофија, Грађанско васпитање, а нарочито спровођењем програма рада Ученичког парламента и школским секција.

8. Одговоран однос према здрављу

Ученик прикупља информације о темама у вези са ризицима, очувањем и унапређењем психофизичког здравља. Просуђује релевантне околности и, по потреби, доноси одлуке и/или се укључује у активности значајне за превенцију болести и очување здравља. Свестан је свих димензија здравља (физичко, ментално, социјално, емоционално здравље). Познаје факторе који доприносе здрављу или га угрожавају и импликација њиховог деловања по појединца, групу или заједницу. Својим понашањем, као појединац и део различитих група и заједница, промовише здравље, заштиту здравља и здраве стилове живота. Ученик:

-Познаје основне састојке хране и промене које утичу на њен квалитет; разуме значај правилне исхране и адекватне прераде хране за очување здравља.

-Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције.

-Разуме значај лекова и правилног начина њихове употребе за очување здравља.

-Познаје могуће последице коришћења никотина, алкохола и других психоактивних супстанци.

-Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана).

-Уме да пружи прву помоћ.

Компетенција за одговоран однос према здрављу се код ученика развија кроз:

- програме општеобразовних предмета: Физичко васпитање, Биологија, Хемија, Социологија, Екологија и заштита животне средине,
- програме стручних предмета хемијске и прехранбене струке,
- на часовима одељенске заједнице,
- кроз програме рада Ученичког парламента и школских секција.

9. Одговоран однос према окоolini

Одговоран однос према окоolini подразумева познавање и непосредан доживљај природе; увиђање значаја који природа има за одржавање живота на Земљи; разумевање међузависности живог света, природних ресурса и климатских услова за одржање живота; очување његове разноврсности, еколошких станишта и климатских услова; активно учествовање у неговању здравих заједница. Ученик познаје како људске активности могу да унапреде или угрозе животну средину и одржив развој. Спреман је да се укључи у активности усмерене ка очувању окружења у којем живи, ради и учи.

Ученик:

- Разуме концепт здравог и безбедног окружења (вода, ваздух, земљиште) за живот људи и спреман је да се активно ангажује у заштити и унапређењу квалитета живота у заједници.
- Показује разумевање и спремност за ангажовање у заштити природе и управљању ресурсима тако да се не угрожава могућност будућих генерација да задовоље своје потребе.
- Процењује ризике и користи од употребе неких супстанци по окоlinу и здравље људи и одговорно поступа са њима (правилно их складишти и одлаже отпад).
- Познаје факторе који утичу на загађење земљишта, воде и ваздуха, разуме и предвиђа последице њихове употребе.
- Увиђа предности и недостатке коришћења различитих извора енергије.
- Разуме значај и користи могућности рециклирања.

Компетенција за одговоран однос према окоolini се код ученика развија кроз:

- програме општеобразовних предмета: Биологија, Хемија, Социологија, Екологија и заштита животне средине,
- програме стручних предмета: Обновљиви извори енергије, Системи безбедности и комфора, Електрична постројења, Грађевинске конструкције, Грађевински материјали, Организација грађења, Историја архитектуре, Социологија грађене средине, Одрживи развој у грађевинарству, Пејзажна архитектура, Урбанизам, Енергетска ефикасност објеката, Извори загађења животне средине, Испитивање тла, воде и ваздуха, Прерада и одлагање чврстог отпада и отпадних вода, Загађивање и заштита воде и ваздуха, Контрола квалитета, сировина и производа, Испитивање намирница, Контрола квалитета у прехранбеној индустрији,
- програм Ученичког парламента,
- програм еколошке секције,
- на часовима одељенске заједнице.

10. Естетичка компетенција

Ученик је упознат са културним наслеђем људске заједнице и има свест о вредности уметничких и културних дела и њиховог значаја за развој друштва. Естетичка компетенција иде корак даље од тога, ка препознавању међуповезаности различитих форми и средстава уметничког изражавања. Свестан је значаја естетске димензије у свакодневном животу, има критички однос према употреби и злоупотреби естетике. Ученик се оспособљава да исказује опажања, осећања и идеје у вези са уметничким изразима у различитим медијима, да култивише културне навике, да изграђује аутономне естетске критеријуме и

преференције и суди у складу с њима.

Естетичка компетенција подразумева да ученик:

-Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја културе, науке, уметности и технологије.

-Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.

-Има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обогаћивање личног искуства.

-Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка.

-Уме да анализира и критички вреднује уметничка дела која су представници различитих стилова и епоха, као и дела која одступају од карактеристика доминантних праваца.

-Вреднује алтернативне уметничке форме и изразе (субкултурна дела).

Естетичка компетенција се код ученика развија кроз програме предмета: Српски језик и књижевност, Страни језик, Историја, Географија, Музичка уметност, Ликовна култура, Социологија, Грађанско васпитање и кроз програме стручних предмета грађевинске струке.

11. Предузимљивост и предузетничка компетенција

Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и способностима, укључујући различите интерперсоналне вештине, као и организацију простора, управљање временом и новцем. Ученик је оспособљен за комплексно планирање и одлучивање које подразумева поштовање више услова истовремено. Уме да осмишљава пројекте у складу са унапред постављеним захтевима. Зна како да се упозна са карактеристикама одређених послова и радних места, спреман је на волонтерско ангажовање и коришћење различитих могућности за стицање радног искуства.

Предузимљивост и предузетничка компетенција подразумевају да:

-Ученик разуме важност личне активације и показује иницијативу у упознавању са карактеристикама тржишта рада (захтеви појединих радних места, начин функционисања институција, позиционирање у свету бизниса).

-Разуме принципе функционисања тржишта рада и схвата неопходност сталног усавршавања у складу са развојем тржишта и захтевима послодаваца.

-Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“); уме да напише CV и мотивационо писмо.

-Уме да искаже и заступа своје идеје, и да утиче на друге, кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.

-Има способност постављања адекватних и реалних циљева процењујући и прихватајући ризике; планира ресурсе и управља њима (знања и вештине, време, новац, технологије и други ресурси) и усредсређен је на постизање циљева.

-Зна да комуницира с послодавцима; уме да преговара; спреман је да обавља праксу и волонтира поштујући договоре.

Предузимљивост и предузетничка компетенција развијају се код ученика:

- програмом предмета Предузетништво, Грађанско васпитање, Практична настава,

-кроз израду пројеката из стручних предмета (блок настава),

- обављањем стручне праксе (у току године и на летњем распусту),
- учешћем у раду Ученичког парламента, секција и других слободних активности,
- учешћем на такмичењима и конкурсима (као појединац или део тима).

21. Програм међународне сарадње

Школа од 2004. године успешно сарађује са Електротехничком средњом школом из Соколница (Јужноморавска регија у Чешкој).

Циљ сарадње је размена искустава међу наставницима, размена ученика, стручна едукација наших ученика, примена стечених знања, опремање школских кабинета и радионица.

Сваке године најбољи ученици трећег разреда са подручја рада Електротехника имају могућност да учествују у пројекту, тј. да проведу две недеље у школи у Соколницама и упознају начин рада и опремљеност једне савремене стручне школе по европским стандардима. Кроз испуњен програм ваннаставних активности ученици такође упознају чешку културу и знаменитости.

Наши ученици и наставници узвраћају гостопримство ученицима и наставницима из Чешке. Стручно веће Електротехнике организује све активности у току њиховог боравка у Крагујевцу. Оне подразумевају: обилазак школе, града и околине, заједничке часове, презентације наших образовних профила и компетенција ученика.

Овом сарадњом пружа се могућност наставка школовања наших ученика у Чешкој који су завршили други разред са подручја рада Електротехника, а положили су тест знања чешког језика.

Председник Школског одбора

јун 2018.године
Крагујевац